

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Garwolińskiego za lata 2018-2019

Zamawiający	Powiat Garwoliński Ul. Mazowiecka 26 08-400 Garwolin
Wykonawca	GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski Ul. Bażyńskich 38/50 87-100 Toruń

Zespół autorski

mgr Monika Stankiewicz	Nadzór nad projektem, Opracowanie dokumentu	
mgr Michał Mięsikowski	Konsultacja	

Miejsce/Data opracowania	Toruń, 2020 r.
--------------------------	----------------

Spis treści

1.	Wstęp.....	3
2.	Zakres danych podstawowych, dokumenty wejściowe do raportu.....	5
3.	Informacje ogólne	6
4.	Opis i ocena realizacji przyjętych działań i zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie Powiatu.....	17
4.1.	Kierunki działań systemowych	17
4.1.1.	Powietrze atmosferyczne	17
4.1.2.	Zasoby przyrodnicze	33
4.1.3.	Hałas	45
4.1.4.	Awarie i klęski żywiołowe	54
4.1.5.	Gospodarowanie odpadami	61
4.1.6.	Gospodarowanie wodami.....	69
4.1.7.	Gospodarka wodno – ściekowa	73
4.1.8.	Promieniowanie elektromagnetyczne.....	80
4.1.9.	Eksploatacja kopalin.....	81
4.1.10.	Gleby.....	82
5.	Stan środowiska i monitoring skutków realizacji Programu	85
6.	Ocena stopnia rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami a ich wykonaniem, weryfikacja przyjętych zadań, ocena wykonania.....	88
7.	Podsumowanie	89
	Spis tabel.....	91
	Spis rycin i map	91
	Spis wykresów.....	91

1. Wstęp

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020 poz.1219). „Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy”. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Garwolińskiego na lata 2016-2019 z perspektywą na 2020-2023 opracowany, w 2016 roku, jako nadrzędny cel wskazał trwały, niezagrażający środowisku naturalnemu rozwój społeczno – gospodarczy powiatu. Program przedstawia realizację 11 długoterminowych celów w następujących priorytetowych obszarach interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza
2. Zagrożenia hałasem
3. Pola elektromagnetyczne
4. Gospodarowanie wodami
5. Gospodarka wodno- ściekowa
6. Zasoby geologiczne
7. Gleby
8. Gospodarka odpadami
9. Zasoby przyrodnicze
10. Zagrożenia poważnymi awariami
11. Edukacja ekologiczna

Do celów długoterminowych przypisano szereg celów krótkoterminowych. W ramach każdego obszaru interwencji uwzględniono zagadnienia horyzontalne: adaptacje do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

Celem Programu była realizacja założeń dokumentów strategicznych kraju ze szczególnym uwzględnieniem Polityki Ekologicznej Państwa i Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Mazowieckiego. Jego istotą było skorygowanie, zaplanowanych w Programie działań z administracją rządową i samorządową oraz przedsiębiorcami i społeczeństwem powiatu. Wszystkie ww. grupy powinny współpracować zarówno w zakresie tworzenia jak i sukcesywnego wdrażania Programu. W tym celu niezwykle istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia Programu a następnie jego realizacja i wdrażanie. Ponadto Program, z którego przeprowadzany jest raport, miał za zadanie wyznaczanie ram dla późniejszych przedsięwzięć, a także wskazanie wytycznych do programów ochrony środowiska na poziomie miast i gmin. Kolejnym celem było zapewnienie efektywnego i sprawnego wykorzystania środków finansowych, na działania wskazane w Programie oraz umożliwienie i wspieranie pozyskiwania środków przez jednostki samorządowe (na szczeblu powiatowym i gminnym) na realizację określonych zadań środowiskowych. Opracowanie Programu miało także na celu

dążenie do sukcesywnej poprawy stanu środowiska w powiecie oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska.

W niniejszym raporcie przedstawiono analizę stopnia realizacji celów i priorytetów przyjętych w Programie. Ocenie poddano działania podjęte przez Powiat Garwoliński w latach 2018-2019 w kontekście przyjętych w Programie zadań. Omówiono je w podziale na sektory pod kątem wykonania oraz wydatkowanych kwot. Dodatkowo zostały poddane analizie cele długoterminowe. Dzięki temu w trakcie opracowywania kolejnej wersji Programu do roku 2030, będzie można przeprowadzić identyfikację nowych celów na podstawie oceny aktualnie obowiązującego prawa oraz stanu środowiska. W wyniku oceny Programu sformułowane zostały propozycje do jego zmiany, wynikające m.in. z konieczności dostosowania zapisów wynikających głównie z aktualnie obowiązującego prawa, stanowiącego implementację przepisów Unii Europejskiej, aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu garwolińskiego, możliwości finansowania inwestycji i działań w polach strategicznych uznanych w Programie za priorytetowe

2. Zakres danych podstawowych, dokumenty wejściowe do raportu

Dane podstawowe do wykonania Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Garwolińskiego za lata 2018-2019”:

- Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Garwolińskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020-2023,
- sprawozdanie finansowe Powiatu Garwolińskiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2018 rok,
- informacje statystyczne GUS,
- informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Garwolinie,
- informacje pozyskane od PKP Polskich Linii Kolejowych
- informacje pozyskane od Nadleśnictwa Celestynów oraz Nadleśnictwa Garwolin,
- informacje pozyskane od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
- informacje uzyskane od Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie,
- dane i raporty o stanie środowiska w województwie mazowieckim wykonywane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie,
- opracowanie własne.

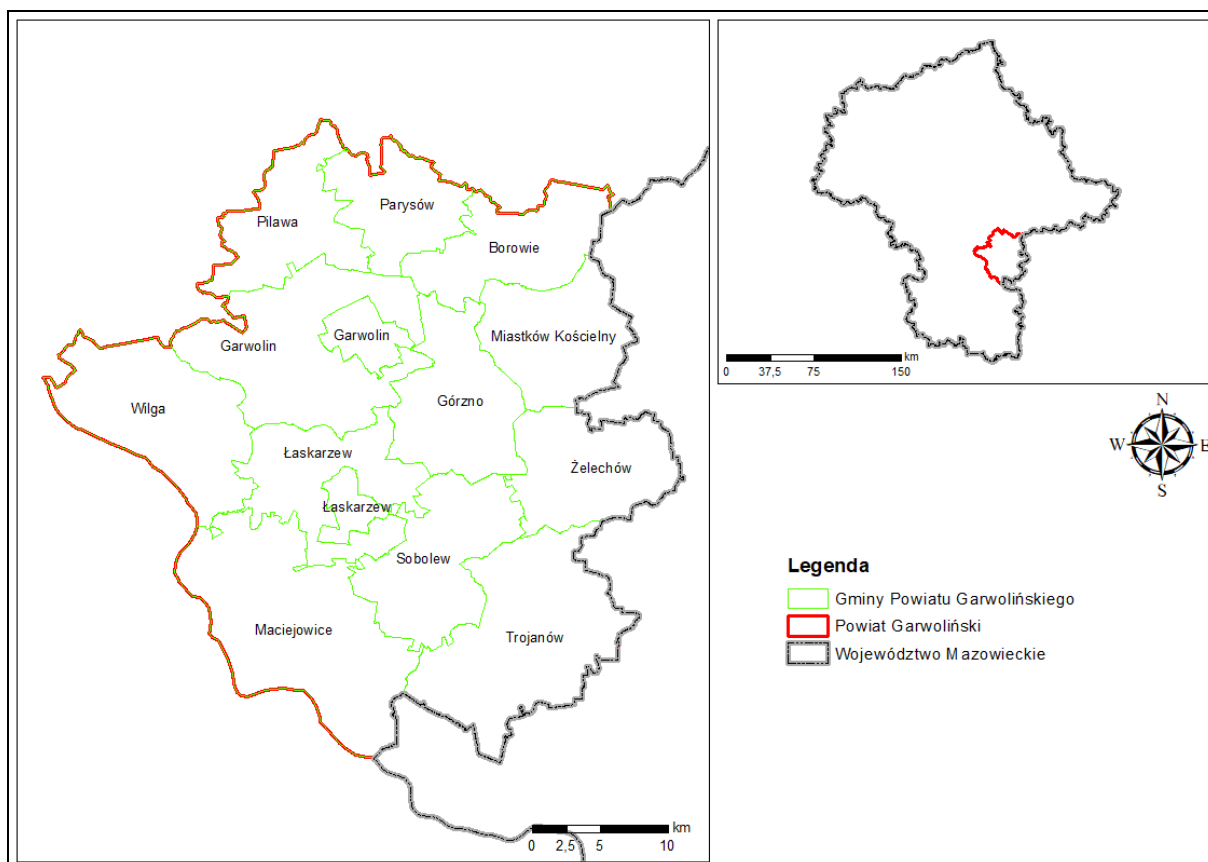
W Raporcie przedstawiono dane za lata 2018–2019 z uwzględnieniem stanu prawnego obowiązującego na dzień 31.05.2020r. Informacje na temat stanu realizacji zadań zawartych w Programie pozyskane zostały z materiałów i opracowań ww. podmiotów, w szczególności jednostek realizujących poszczególne zadania.

Przy opracowaniu Raportu zostały także wykorzystane dane i informacje o stanie środowiska pozyskiwane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Przeważającym źródłem danych statystycznych były roczniki Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wojewódzka Baza Danych o Odpadach.

3. Informacje ogólne

3.1. Położenie geograficzne

Powiat garwoliński położony jest w południowo – wschodniej części województwa mazowieckiego. Zachodnią granicę administracyjną stanowi rzeka Wisła. Po stronie północnej część regionu wchodzi w skład Równiny Garwolińskiej, zaś wschodnia do Wysoczyzny Żelechowskiej, natomiast zachodnia do Dolin Środkowej Wisły. W skład powiatu wchodzi 2 gminy miejskie: Garwolin oraz Łaskarzew, 2 miejsko-wiejskie: Pilawa i Żelechów oraz 10 gmin wiejskich: Borowie, Garwolin, Górzno, Łaskarzew, Maciejowice, Miastków Kościelny, Parysów, Sobolew, Trojanów oraz Wilga. Powiat zajmuje teren o powierzchni 128 483 ha (dane z GUS, 2019 r.), co stanowi 3,61% powierzchni województwa mazowieckiego (mapa 1).

Mapa 1. Położenie powiatu garwolińskiego na tle województwa oraz w podziale na gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z CODGIK

Zgodnie z danymi z GUS największy udział powierzchniowy w powiecie ma gmina Maciejowice (13,54% powierzchni ogólnej) zaś najmniejszy gmina M. Łaskarzew (1,19% powierzchni ogólnej) (tabela 1).

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu garwolińskiego w latach 2018-2019.

Nazwa	Ogółem w ha	
	2018	2019
Powiat garwoliński	128 483	128 483
M. Garwolin	2 208	2 208
M. Łaskarzew	1 535	1 535
Borowie	8 022	8 022

Nazwa	Ogółem w ha	
	2018	2019
Garwolin	13 576	13 576
Górzno	9 120	9 120
Łaskarzew	8 762	8 762
Maciejowice	17 404	17 404
Miastków Kościelny	8 528	8 528
Parysów	6 415	6 415
Pilawa	7 710	7 710
Sobolew	9 480	9 480
Trojanów	15 134	15 134
Wilga	11 840	11 840
Żelechów	8 749	8 749

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

3.2. Demografia

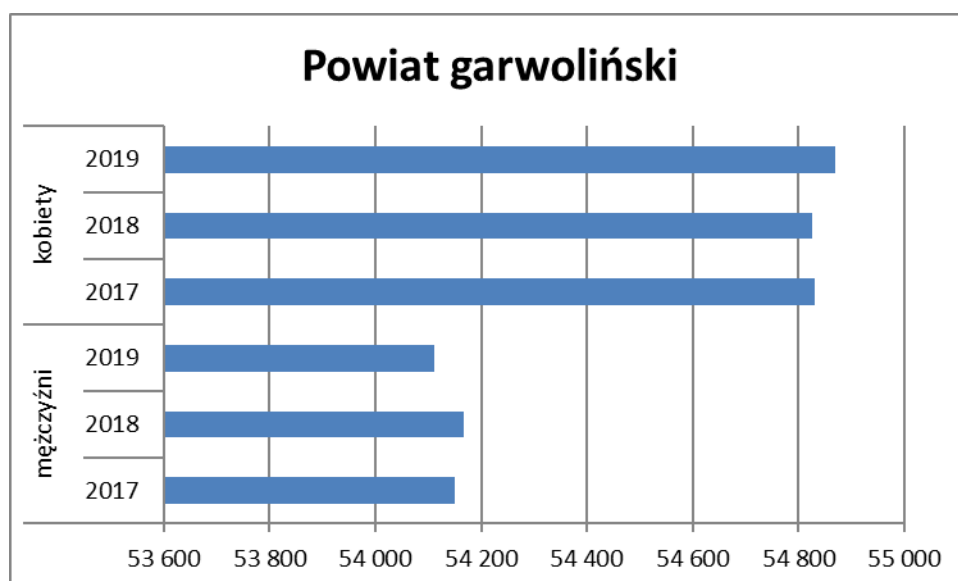
Powiat garwoliński zamieszkuje 108 981 osób (stan na 2019 r.). Największą część powiatu stanowią mieszkańcy gminy M. Garwolin (16,15% ogólnej liczby). Najmniejszy udział ma gmina Parysów (3,79% ogólnej liczby).

Tabela 2. Liczba ludności ogółem w powiecie garwolińskim w latach 2017-2019

Nazwa	2017	2018	2019
	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Powiat garwoliński	108 981	108 993	108 981
M. Garwolin	17 381	17 494	17 602
M. Łaskarzew	4 879	4 860	4 829
Borowie	5 208	5 211	5 283
Garwolin	13 144	13 176	13 273
Górzno	6 511	6 527	6 541
Łaskarzew	5 503	5 472	5 475
Maciejowice	7 003	6 966	6 909
Miastków Kościelny	4 874	4 889	4 869
Parysów	4 080	4 105	4 128
Pilawa	10 981	10 983	10 975
Sobolew	8 269	8 283	8 239
Trojanów	7 428	7 367	7 299
Wilga	5 346	5 297	5 278
Żelechów	8 374	8 363	8 281

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Zgodnie z danymi zebranymi przez GUS, w podziale na płeć, kobiety obejmują niewiele ponad połowę mieszkańców (50,35% ogólnej liczby mieszkańców w 2019 r.).

Wykres 1. Liczba ludności według płci w powiecie garwolińskim w latach 2017-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Poniższa tabela obrazuje liczbę ludności w powiecie garwolińskim w latach 2017-2019 w podziale na wiek przedprodukcyjny (17 lat i mniej), produkcyjny oraz poprodukcyjny. Zgodnie z danymi statystycznymi przeważającą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, zaś najmniejszy udział ma grupa osób w wieku poprodukcyjnym. Maleje corocznie liczba osób w wieku produkcyjnym zaś wzrasta liczba w wieku poprodukcyjnym. Grupa osób w wieku przedprodukcyjnym nieznacznie corocznie wzrasta.

Tabela 3. Liczba ludności w podziale na wiek w powiecie garwolińskim w latach 2017 - 2019

Nazwa	w wieku przedprodukcyjnym			w wieku produkcyjnym			w wieku poprodukcyjnym		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Powiat garwoliński	23 269	23 343	23 425	66 341	65 782	65 287	19 371	19 868	20 269
M. Garwolin	3 790	3 860	3 937	10 192	10 109	10 019	3 399	3 525	3 646
M. Łaskarzew	903	915	894	3 080	2 999	2 954	896	946	981
Borowie	1 064	1 073	1 108	3 204	3 192	3 202	940	946	973
Garwolin	3 108	3 092	3 133	7 986	7 975	7 975	2 050	2 109	2 165
Górzno	1 457	1 472	1 494	3 990	3 973	3 952	1 064	1 082	1 095
Łaskarzew	1 149	1 125	1 140	3 469	3 426	3 403	885	921	932
Maciejowice	1 279	1 268	1 249	4 359	4 326	4 265	1 365	1 372	1 395
Miastków Kościelny	1 037	1 056	1 063	2 928	2 919	2 901	909	914	905
Parysów	934	962	982	2 444	2 447	2 444	702	696	702
Pilawa	2 433	2 434	2 426	6 764	6 685	6 647	1 784	1 864	1 902
Sobolew	1 807	1 820	1 805	5 005	4 988	4 922	1 457	1 475	1 512
Trojanów	1 489	1 471	1 454	4 459	4 395	4 349	1 480	1 501	1 496
Wilga	1 046	1 014	979	3 285	3 257	3 265	1 015	1 026	1 034
Żelechów	1 773	1 781	1 761	5 176	5 091	4 989	1 425	1 491	1 531

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Przyrost naturalny w powiecie, co roku spada. Spada również liczba urodzeń żywych na 1000 ludności, zaś wzrasta liczba zgonów na 1000 ludności (tabela 4).

Tabela 4. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności

Nazwa		Powiat garwoliński
urodzenia żywe na 1000 ludności	2017	13,57
	2018	13,08
	2019	12,46
zgony na 1000 ludności	2017	9,82
	2018	10,11
	2019	10,86
przyrost naturalny na 1000 ludności	2017	3,75
	2018	2,97
	2019	1,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W powiecie garwolińskim udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców w roku 2019 wyniósł 3,30%. Mniejsza liczba osób bezrobotnych odnotowana została w przypadku kobiet (tabela 5).

Tabela 5. Bezrobocie w powiecie garwolińskim w latach 2017-2019

Nazwa			Powiat garwoliński
ogółem	ogółem	2017	4 240
		2018	3 902
		2019	3 592
	mężczyźni	2017	2 443
		2018	2 189
		2019	1 920
	kobiety	2017	1 797
		2018	1 713
		2019	1 672

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

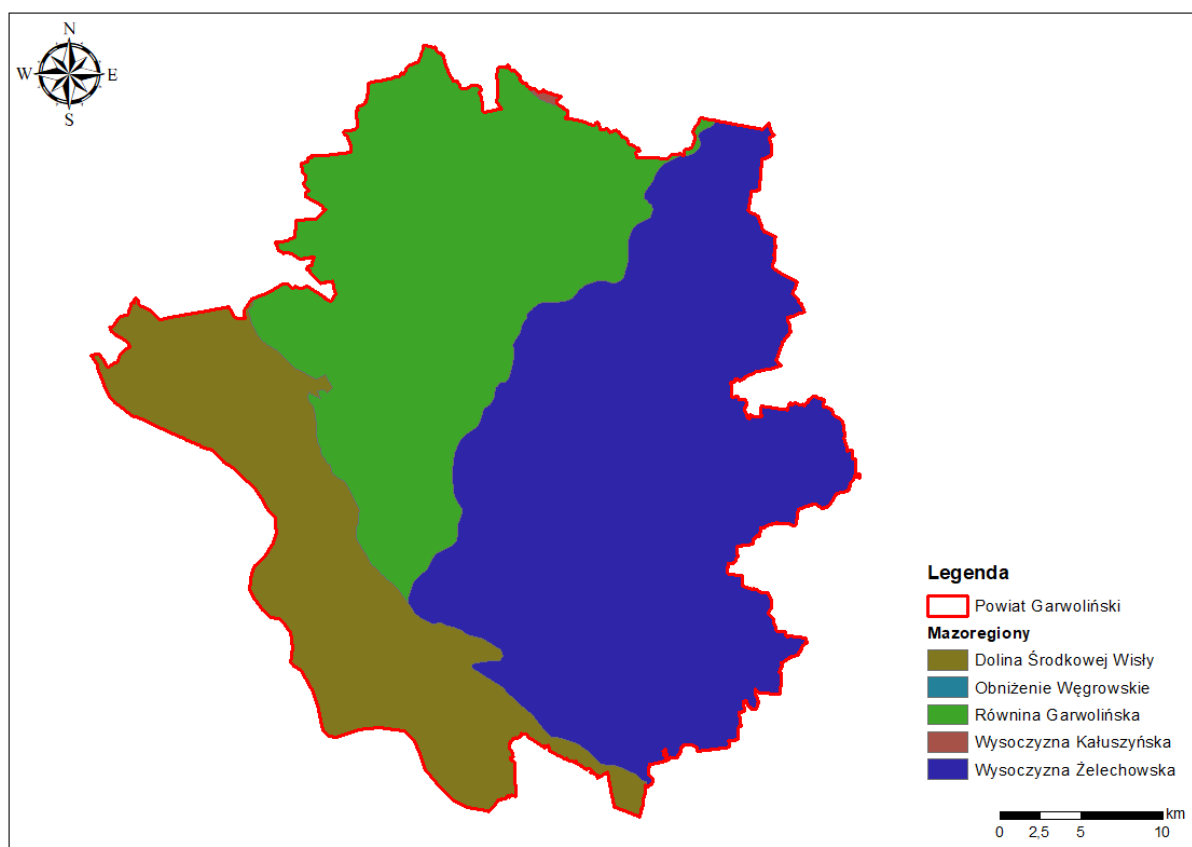
3.3. Gleby i zagospodarowanie terenu

W przeważającej części powiatu garwolińskiego skałą macierzystą gleb są utwory lodowcowe i wodnolodowcowe oraz utwory współczesne tj. mady, torfy, mursze. Pod względem typologicznym gleby są mało zróżnicowane. W gminie Borowie, Miastków Kościelny, Żelechów, Trojanów przeważają gleby bielcowe i pseudobielcowe, miejscami występują gleby brunatne wylugowane. W dolinach rzek i obniżeniach terenu występują gleby hydrogeniczne. Stanowią je głównie gleby bagienne torfowe, mułowo – torfowe i murszowe. Lokalnie występują mady i czarne ziemie. Gleby w tej części powiatu można zaliczyć do gleb żyznych, lecz słabo przewiewnych, ziemnych i słabo czynnych biologicznie, ciężkie w uprawie. Na znacznych obszarach występują gleby zbudowane z piasków gliniastych lekkich lub piasków słabo gliniastych należące do kompleksów: żytniego bardzo słabego, żytniego słabego oraz żytniego dobrego, a wśród użytków zielonych gminy dominują użytki zielone słabe. Gleby te zostały zaliczone do kompleksu zbożowo-pastewnego słabego oraz kompleksu użytków

zielonych słabych. Wzdłuż doliny Wisły występują namuły i mady o różnej przepustowości, co jest typowe dla tarasów akumulacyjnych.

Na znacznych obszarach powiatu występują gleby średnio korzystne dla produkcji rolnej. Głównie są to gleby IVa i IVb klasy gruntów ornych, okresowo za suchych. Gleby te zaliczone zostały do kompleksu żyniego dobrego przydatne do uprawy roślin polowych średnich wymaganiach siedliskowych (głównie żyta i ziemniaków), a także dla warzywnictwa i sadownictwa oraz warzyw o dużych wymaganiach wilgotnościowych (gmina Wilga, Maciejowice i Sobolew). W większości gmin występują też powszechnie gleby klasy V i VI oraz w niewielkich ilościach gleby klasy III. Rzadkością są gleby klasy I i II, które występują jedynie na terenach gmin nadwiślańskich, tj. Maciejowic i Wilgi.

Według podziału fizycznogeograficznego J. Solona (2018), powiat położony jest głównie na trzech mezoregionach – Wysoczyzna Żelechowska (część wschodnia), Dolina Środkowej Wisły (część zachodnia) oraz Równina Garwolińska (część północna). Dodatkowo na terenie powiatu znajdują się niewielkie części mezoregionu Obniżenia Węgrowskiego oraz Wysoczyzna Kałuszyńska (przy północnej granicy administracyjnej) (Mapa 2).

Mapa 2. Obszar powiatu garwolińskiego w podziale na mezoregiony

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GIOŚ

Z uzyskanych danych od Starostwa Powiatowego w Garwolinie wynika, iż największy udział w ogólnej powierzchni powiatu mają użytki rolne – 62,90% oraz grunty leśne – 31,06 %. Najmniej zajmują grunty pod rowami (0,28%) i tereny zadrzewione i zakrzewione (0,28%). Poniżej zestawienie dotyczące użytkowania gruntów w powiecie w latach 2018-2019.

Tabela 6. Wykorzystanie gruntów w obrębie powiatu garwolińskiego

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018r.	Stan na 31.12.2019r.
1	Powierzchnia ogółem	128490 ha	128490 ha
2	Grunty rolne razem (4-12)	80853 ha	80827 ha
3	Użytki rolne razem (4-11)	80076 ha	80050 ha
4	Grunty orne	56852 ha	56831 ha
5	Sady	1995 ha	1992 ha
6	Łąki trwałe	7669 ha	7669 ha
7	Pastwiska	7137 ha	7137 ha
8	Grunty rolne zabudowane	3444 ha	3444 ha
9	Grunty pod stawami	491 ha	491 ha
10	Grunty pod rowami	366 ha	364 ha
11	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	2122 ha	2122 ha
12	Nieużytki	777 ha	777 ha
13	Grunty leśne (14-15)	39911 ha	39913 ha
14	Lasy	39548 ha	39550 ha
15	Grunty zadrzewione i zakrzewione	363 ha	363 ha

Źródło: Starostwo Powiatowe w Garwolinie.

3.4. Lasy

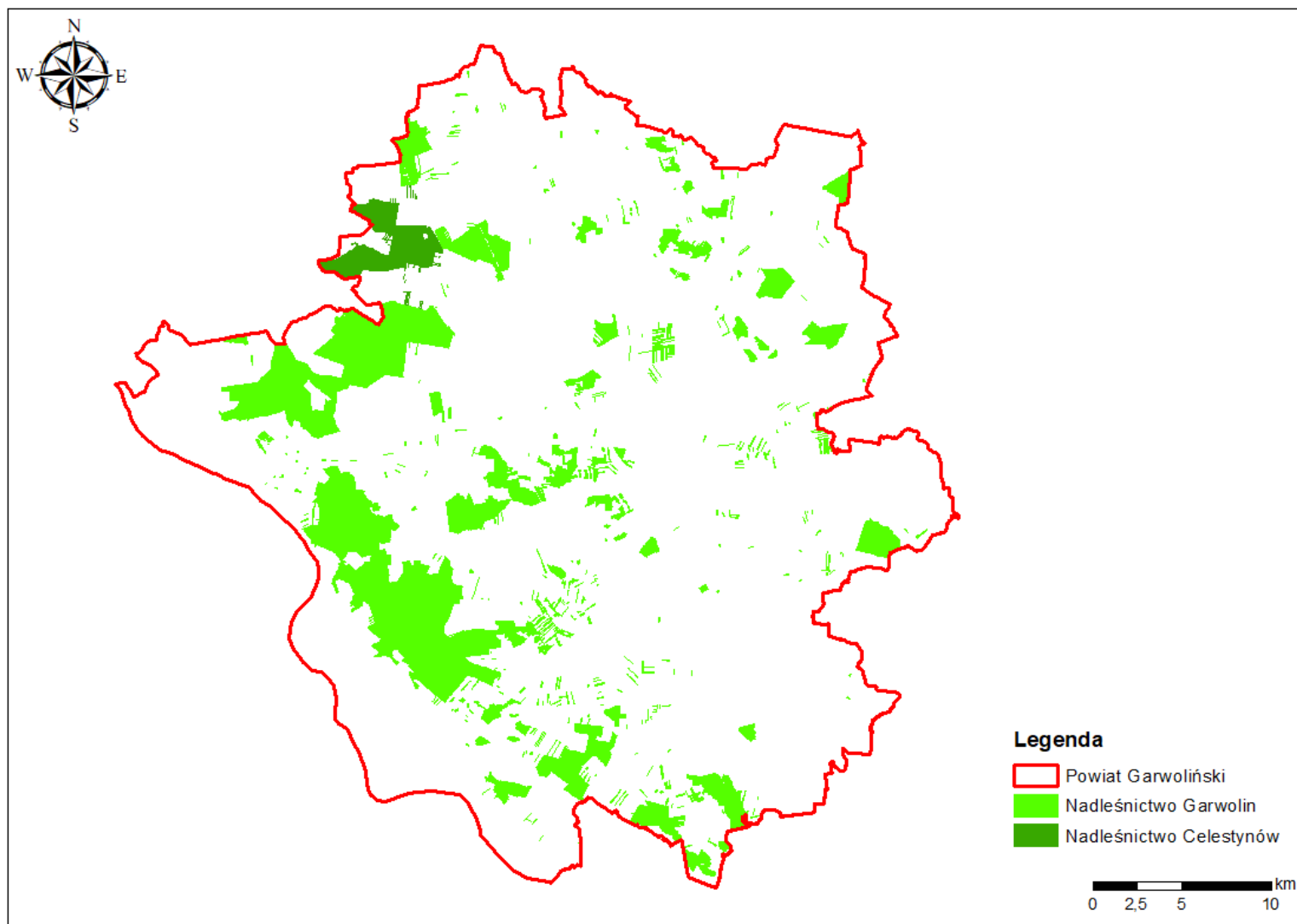
Lasy są najbardziej naturalną formacją przyrodniczą, związaną z krajobrazem oraz niezbędnym czynnikiem równowagi środowiska przyrodniczego. Szczególną rolę w ochronie ekosystemów leśnych, ich biocenoz oraz zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych odgrywają tereny chronione i rezerваты leśne.

Lasy spełniają bardzo różnorodne funkcje w sposób naturalny, którymi są:

- funkcje ekologiczne (ochronne), zapewniające stabilizację stosunków wodnych, ochronę gleb przed erozją, kształtują klimat, stabilizują układ atmosfery, tworzą warunki do zachowania potencjału biologicznego gatunków i ekosystemów, zachowują różnorodność i złożoność krajobrazu,
- funkcje produkcyjne, polegające na pozyskiwaniu drewna z zachowaniem odnawialności, pozyskiwania nieдрzewnych użytków z lasu, prowadzenia gospodarki łowieckiej,

- funkcje społeczne, które służą kształtowaniu korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa.

Na terenie powiatu, Lasy Państwowe należą do dwóch Nadleśnictw – Garwolin oraz Celestynów (Mapa 3). Według danych udostępnionych przez jednostki Lasów Państwowych, powierzchnia leśna na terenie powiatu w latach 2018-2019, będąca w zarządzie Nadleśnictwa Celestynów wynosiła ogółem 1 227,22 ha, w tym lasów gospodarczych 85,44 ha, lasów ochronnych 1 109,31 ha oraz rezerwatów 32,47 ha. Powierzchnia leśna Nadleśnictwa Garwolin w roku 2018 wyniosła 15 179,12 ha, zaś w roku 2019 powiększyła się do 15 182,65 ha. Lasy ochronne w roku 2018 i 2019, obejmowały teren o powierzchni 3 836,45 ha, zaś rezerваты ok. 65,5 ha.

Mapa 3. Rozmieszczenie powierzchni leśnych należących do Lasów Państwowych w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych o Lasach

W powiecie garwolińskim w roku 2018, według danych GUS, znajdowało się 65 kotłowni ciepłych ogółem, z czego w miastach stanowiły 80%, na wsi zaś pozostałe 20%. Długość sieci ciepłej przesyłowej wyniosła 7,4 km w całym powiecie – 71,62% na terenie miejskim i 28,38% na terenie wiejskim.

Tabela 7. Sieć ciepła w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018

Nazwa			Powiat garwoliński
ogółem	kotłownie ogółem [ob.]	2017	58
		2018	65
	długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km]	2017	6,7
		2018	7,4
	długość przyłączy do budynków [km]	2017	5,9
		2018	6,0
w miastach	kotłownie ogółem [ob.]	2017	44
		2018	52
	długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km]	2017	4,6
		2018	5,3
	długość przyłączy do budynków [km]	2017	4,5
		2018	4,6
na wsi	kotłownie ogółem [ob.]	2017	14
		2018	13
	długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej [km]	2017	2,1
		2018	2,1
	długość przyłączy do budynków [km]	2017	1,4
		2018	1,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W 2018 roku ogólna liczba odbiorców gazu wyniosła 13 408 gospodarstw, z czego 81,47% gospodarstw wykorzystuje gaz do ogrzewania mieszkań. Odnotowano spadek zużycia gazu.

Tabela 8. Liczba odbiorców gazu w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018

Nazwa	odbiorcy gazu [gosp.]		zużycie gazu w MWh		zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Powiat garwoliński	13 109	13 408	120 960,6	119 076,3	97 127,6	97 008,5
Garwolin	5 726	5 813	49 775,4	48 348,9	37 468,3	37 221,3
Łaskarzew	662	670	7 873,6	7 881,4	6 419,3	6 585,4
Borowie	287	299	2 275,2	2 881,7	1 967,1	2 408,5
Garwolin	1 545	1 607	16 635,8	15 733,5	14 835,0	14 042,3
Górzno	454	479	4 623,8	4 686,5	3 884,2	3 971,4
Łaskarzew	317	329	2 735,7	2 513,0	2 316,1	2 177,2
Maciejowice	273	278	2 930,0	3 354,5	2 520,9	2 853,1

Nazwa	odbiorcy gazu [gosp.]		zużycie gazu w MWh		zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Miastków Kościelny	290	300	3 060,1	3 189,5	2 657,6	2 692,0
Parysów	228	237	1 819,8	2 386,9	1 686,9	2 157,9
Piława	1 687	1 710	14 352,4	12 980,0	10 593,9	9 866,4
Sobolew	696	734	6 469,0	6 957,8	5 740,3	6 169,9
Trojanów	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wilga	10	13	115,3	131,8	96,2	122,9
Żelechów	934	939	8 294,5	8 030,8	6 941,8	6 740,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Mieszkańcy powiatu w 2018 r. mogli korzystać z 628 831 m czynnej sieci gazowej. Łączna liczba przyłączy wyniosła 10 460 sztuki.

Tabela 9. Sieć gazowa w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018

Nazwa	długość czynnej sieci ogółem w m		Długość czynnej sieci przesyłowej w m		długość czynnej sieci rozdzielczej w m		czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Powiat garwoliński	620 676	628 831	121 659	126 332	499 017	502 499	10 224	10 460
Garwolin	67 585	68 711	3 789	3 789	63 796	64 922	2 289	2 329
Łaskarzew	22 105	22 105	0	0	22 105	22 105	725	744
Borowie	51 829	51 833	20 354	20 354	31 475	31 479	354	360
Garwolin	102 196	103 563	8 416	8 416	93 780	95 147	1 899	1 942
Górzno	40 782	41 135	6 408	6 408	34 374	34 727	571	592
Łaskarzew	30 518	30 526	0	0	30 518	30 526	449	461
Maciejowice	28 546	28 779	6 278	6 510	22 268	22 269	357	365
Miastków Kościelny	43 241	43 338	8 191	8 288	35 050	35 050	427	434
Parysów	35 501	35 501	11 032	11 032	24 469	24 469	322	332
Piława	65 765	65 946	11 840	11 840	53 925	54 106	1 405	1 422
Sobolew	76 756	80 759	14 763	18 326	61 993	62 433	756	786
Trojanów	17 383	18 143	17 383	18 143	0	0	0	0
Wilga	5 760	5 760	0	0	5 760	5 760	16	19
Żelechów	32 709	32 732	13 205	13 226	19 504	19 506	654	674

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Energia elektryczna w powiecie w roku 2018 zaopatrywała 36 364 gospodarstwa domowe, z czego 68,44% gospodarstw zlokalizowane były na wsi. Zużycie energii wskazuje na tendencje wzrostową.

Tabela 10. Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018

Nazwa	odbiorcy energii elektrycznej [szt.]			
	ogółem		na wsi	
	2017	2018	2017	2018
Powiat garwoliński	35 718	36 364	24 361	24 886
	zużycie energii elektrycznej [MWh]			
	ogółem		na wsi	
	2017	2018	2017	2018
	81 690,96	83 774,49	57 747,10	59 825,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

4. Opis i ocena realizacji przyjętych działań i zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie Powiatu

4.1. Kierunki działań systemowych

4.1.1. Powietrze atmosferyczne

Na terenie powiatu przeważają cechy klimatu kontynentalnego, przejawiającego się dużą amplitudą średnich temperatur oraz dość nagłymi przejściami pór roku i stosunkowo niewielką ilością opadów.

W ostatnim okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe i klimatyczne (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.).

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych w celach energetycznych i technologicznych. Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla. Jednak najbardziej uciążliwe składniki spalin to przede wszystkim dwutlenki siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach emitowane są również chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne. Przez powiat przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie jak i droga ekspresowa S17.

Monitorowanie stanu jakości powietrza ma charakter ciągły i wykonywane jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. Na terenie powiatu garwolińskiego nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych. Dla potrzeb dokonania rocznej oceny GIOŚ wykorzystuje metodę modelowania matematycznego oraz obiektywnego szacowania w oparciu o analizę informacji o emisji zanieczyszczeń i jej źródłach, sposobie zagospodarowania terenu, warunkach topograficznych i klimatycznych rozważanych obszarów. Poniżej przedstawiono wyniki oceny jakości powietrza w latach 2018-2019 dla poszczególnych zanieczyszczeń.

Tabela 11. Ocena jakości powietrza na terenie powiatu w latach 2018-2019 (źródło: GIOŚ)

Wyszczególnienie	2018	2019
Dwutlenek siarki	Stężenia średnioroczne były niskie i wynosiły od 2 µg/m ³ do 3 µg/m ³ , przy czym najwyższe dotyczyły miasta Garwolin	Stężenia średnioroczne były niskie i wynosiły około 3 µg/m ³ na obszarze całego powiatu
Dwutlenek azotu	Stężenia średnioroczne osiągały wartości od 9 µg/m ³ do 13 µg/m ³ , co stanowi 23-33% poziomu dopuszczalnego. Najwyższe stężenia wystąpiły w Garwolinie oraz w rejonie skrzyżowania trasy S17 z DK 76	Stężenia średnioroczne osiągały wartości od 9 µg/m ³ do 12 µg/m ³ , co stanowi 23-30% poziomu dopuszczalnego. Najwyższe stężenia wystąpiły w Garwolinie
Tlenek węgla	Stężenia były niskie i kształtowały się znacznie poniżej poziomów dopuszczalnych. Największe wartości stężeń występowały w miastach: Garwolin, Pilawa, Łaskarzew, Żelechów oraz w ich bliskim otoczeniu.	Stężenia były niskie i kształtowały się znacznie poniżej poziomów dopuszczalnych. Największe wartości stężeń występowały w miastach: Garwolin, Pilawa, Łaskarzew, Żelechów oraz w ich bliskim otoczeniu.

Wyszczególnienie	2018	2019
Benzen	Stężenia były niskie i stanowiły około 10-20% poziomu dopuszczalnego. Na terenach wiejskich osiągały około 0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast w miastach Łaskarzew, Żelechów, Pilawa i Garwolin około 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wartości średniorocznej	Stężenia były niskie i stanowiły około 10-20% poziomu dopuszczalnego. Na terenach wiejskich osiągały około 0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast w miastach Łaskarzew, Żelechów, Pilawa i Garwolin około 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wartości średniorocznej
Pył PM10	Stężenia średnioroczne osiągały wartości od 18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 45-65% poziomu dopuszczalnego. Na terenach wiejskich były to wartości z zakresu 18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – 22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast najwyższe stężenia odnotowano na obszarach miast Łaskarzew, Żelechów i Pilawa (23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz miasta Garwolin (24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – 26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Stężenia średnioroczne osiągały wartości od 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 50-58% poziomu dopuszczalnego. Na terenach wiejskich były to wartości z zakresu 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – 21 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast najwyższe stężenia odnotowano na obszarach miast Łaskarzew, Pilawa (22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz miasta Garwolin (23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Pył PM10	Stężenie pyłu PM10 wyrażone, jako 36-te maksimum z rocznej serii stężeń dobowych na obszarze powiatu garwolińskiego wystąpiły w przedziale od 32 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 46 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 64-90% poziomu dopuszczalnego	Stężenie pyłu PM10 wyrażone, jako 36-te maksimum z rocznej serii stężeń dobowych na obszarze powiatu garwolińskiego wystąpiły w przedziale od 34 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 44 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 68-88% poziomu dopuszczalnego
Pył PM2,5	Stężenia średnioroczne osiągały wartości od 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 45-65% poziomu dopuszczalnego. Na terenach wiejskich były to wartości z zakresu 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast najwyższe stężenia odnotowano na obszarach miast Łaskarzew, Pilawa i m. Sobolew (21 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz miasta Garwolin (20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – 22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Stężenia średnioroczne osiągały wartości od 14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 56-72% poziomu dopuszczalnego. Na terenach wiejskich były to wartości z zakresu 14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – 16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast najwyższe stężenia odnotowano na obszarach miast Łaskarzew, Pilawa (17 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz miasta Garwolin (18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Ołów, arsen, nikiel, kadm	Stężenie metali oznaczone w pyłach PM10 były bardzo niskie i stanowiły ok. 2% poziomu dopuszczalnego dla ołowiu i od 2% do 7% poziomów docelowych dla arsenu, kadmu i niklu	Stężenie metali oznaczone w pyłach PM10 były bardzo niskie i stanowiły od 1% do 2% poziomu dopuszczalnego dla ołowiu, natomiast dla pozostałych metali odpowiednio: arsen 9%-10%, kadmu 3%-4%, oraz niklu 3% poziomów docelowych

Wyszczególnienie	2018	2019
Benzo(a)piren	Stężenia oznaczone w pyłe PM10 były dość wysokie, szczególnie w okresie sezonu grzewczego. Poziom docelowy (1 ng/m ³) został przekroczony na niewielkim obszarze powiatu, a stężenia średnioroczne stanowi 200% poziomu docelowego. Dotyczy to Żelechowa, Łaskarzewa, Sobolewa i terenów położonych w bliskim otoczeniu tych miejscowości, a także obszaru rozciągającego się od Garwolin, poprzez m. Mętne i m. Wygoda, do Pilawy. Pozostałe tereny wiejskie były reprezentowane wartościami benzo(z)pirenu na poziomie 1 ng/m ³ , co stanowiło 100% poziomu docelowego	Stężenia oznaczone w pyłe PM10 były dość wysokie, szczególnie w okresie sezonu grzewczego. Poziom docelowy (1 ng/m ³) został przekroczony na niewielkim obszarze powiatu, a stężenia średnioroczne stanowi 200% poziomu docelowego. Dotyczy to Garwolina, Łaskarzewa i Sobolewa. Pozostałe tereny były reprezentowane wartościami benzo(z)pirenu na poziomie 1 ng/m ³ , co stanowiło 100% poziomu docelowego
Ozon	W powiecie liczba dni z najwyższą 8-godziną średnią krocącą ozonu przekraczającą 120 µg/m ³ wyniosła 25, co stanowi 100% poziomu docelowego. Jednocześnie na terenie całego powiatu garwolińskiego niedotrzymany został poziomy cel długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 roku.	W powiecie liczba dni z najwyższą 8-godziną średnią krocącą ozonu przekraczającą 120 µg/m ³ wyniosła 8, co stanowi 32% poziomu docelowego. Jednocześnie na terenie całego powiatu garwolińskiego niedotrzymany został poziomy cel długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 roku.

Zadania wynikające z zapisów POŚ 2016-2019 w zakresie „POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO”

Budowa instalacji fotowoltaicznej i pomp ciepła w obiektach oświatowych Powiatu
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie niezrealizowane w latach 2018-2019
Wymiana oświetlenia na energooszczędne w obiektach oświatowych Powiatu
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie niezrealizowane w latach 2018-2019
Termomodernizacja w obiektach oświatowych Powiatu
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie zrealizowano w roku 2018, w którym poniesiono wydatki w wysokości 96 824,92 zł.
Remonty, przebudowy, modernizacja dróg powiatowych i infrastruktury drogowej
<i>Realizacja zadania:</i>

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez Zarządców Dróg w razie potrzeby oraz w miarę możliwości finansowych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Wykonanie pobocza utwardzonego drogi powiatowej Nr 1328W Garwolin – Reducin – Górzno – Samorządki – Żelechów w km 11+717 – 13+117 – 1,4 km (Gmina Górzno)	440 205,27 (w tym Gmina Górzno 300 000,00)
2		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1344W Chęciny – Górzno w km 0+000 ÷ 3+368 – 3,368 km (Gmina Górzno)	558 842,14 (w tym Gmina Górzno 279 421,14)
3		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1339W Górzno – Brzegi – Miastków Kościelny w km 0+000 ÷ 0+225 – 0,225 km i w km 4+580 ÷ 5+080 – 0,500 km (Gmina Górzno)	201 009,37
4		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1345W Od drogi Nr 17 – Pilczyn – Łaskarzew – Krupa – do drogi Nr 801 w km 8+941 – 13+441 – 4,5 km (Miasto Łaskarzew/Gmina Łaskarzew)	3 468 780,50 9 (w tym Wojewoda Mazowiecki – Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej 1 733 892,00 Gmina Łaskarzew 600 000,00 Miasto Łaskarzew 240 000,00)
5		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1353W Uchacze – Strych – Malamówka – Mościska w km 5+010 ÷ 5+695 – 0,685 km (Gmina Maciejowice)	234 580,13
6		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1353W Uchacze – Strych – Malamówka – Mościska w km 5+695 – 6+330 – 0,635 km (Gmina Maciejowice)	476 978,97 (w tym Nadleśnictwo Garwolin 238 489,48)
7		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1350W Maciejowice – Przewóz – Antoniówka w km 0+105 – 0+535 – 0,430 km w km 2+544 – 3+044 – 0,500 km (Gmina Maciejowice)	321 555,51
8		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1350W Maciejowice – Przewóz – Antoniówka w km 3+044 – 3+384 – 0,340km (Gmina Maciejowice)	107 534,51
9		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1339W Górzno – Brzegi – Miastków Kościelny w km 6+105 ÷ 6+790 – 0,685 km (Gmina Miastków Kościelny)	126 225,92
10		Pobocze utwardzone z oświetleniem przejścia dla pieszych w ciągu drogi powiatowej Nr 1330W Garwolin – Oziemkówka – Miastków Kościelny – Zwola Poduchowna – Żelechów – Dudki – Trojanów w m. Zwola w km 19+181 ÷	148 074,78

		19+295 str. L i w km 19+290 ÷ 19+364 str. P – 0,188 km (Gmina Miastków Kościelny)	
11		Remont drogi powiatowej Nr 1340W Przykory – Miastków Kościelny w km 4+920 ÷ 6+057 – 1,137 km (Gmina Miastków Kościelny)	637 626,35 (Wojewoda Mazowiecki 510 101,00Gmina Miastków Kościelny 127 525,35)
12		Przebudowa drogi powiatowej Nr 2246W Stara Wieś – Wólka Dłużewska – Parysów w km 12+940 ÷ 13+450 – 0,510 km Przebudowa drogi powiatowej Nr 1314W Parysów – Puznówka – Jażwiny – do drogi Nr 805 w km 0+0329,66 ÷ 0+483,66 – 0,454 km (Gmina Parysów)	2 297 260,74 3 500,00 (inspektor nadzoru) (w tym Samorząd Województwa Mazowieckiego 676 779,50 Gmina Parysów 307 373,00)
13		Remont drogi powiatowej Nr 1317W Parysów – Gózd – Borowie w km 0+326 – 1+983 – 1,657km (Gmina Parysów)	1 019 267,36 (w tym Samorząd Województwa Mazowieckiego 676 779,50)
14		Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 1312W Żelazna – Kalonka – Starogród w km 1+903 ÷ 2+290 str. L – 0,387 km (Gmina Pilawa)	86 100,85
15		Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 1312W Żelazna – Kalonka – Starogród w km 1+863 ÷ 1+903 str. L – 0,040 km (Gmina Pilawa)	13 877,48
16		Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 1312W Żelazna – Kalonka – Starogród w km 1+635 ÷ 1+863 str. L – 0,228 km (Gmina Pilawa)	99 814,12
17		Remont drogi powiatowej nr 1315W Jażwiny – Augustówka w km 0+990 – 1+590 – 0,600 km (Gmina Pilawa)	463 892,16 (w tym Wojewoda Mazowiecki 330 000,00 Gmina Osieck 50 000,00)
18		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1347W Sobolew – Kownacica - Gończyce w km 5+849 ÷ 6+227 – 0,378 km (Gmina Sobolew)	151 012,51
19		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1346W Korytnica – Sokół – Przyłęk – Nowy Pilczyn w km 9+982 ÷ 10+167 i w km 10+378 ÷ 10+748 – 0,555 km (Gmina Sobolew)	125 552,13
20		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1348W Wola Łaskarzewska – Budy Krępskie – Sobolew w km 11+150 ÷ 11+475 – 0,325 km (Gmina Sobolew)	775 132,25 (w tym m Gmina Sobolew 390 000,00)
21		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1354W (Paprotnia) – gr. woj. – Mościska – Wola	221 133,89

		Życka – Kozice – Trojanów w km 3+353 ÷ 4+173 – 0,82 km Pobocze utwardzone w ciągu drogi Nr 1354W (Paprotnia) – gr. woj. – Mościska – Wola Życka – Kozice – Trojanów w m. Kozice w km 8+550 – 8+734 – 0,184km (Gmina Trojanów)	86 606,32
22		Remont drogi powiatowej nr 1363W od drogi nr 17 – Mroków – Stare Zadybie w km 3+415 ÷ 4+140 – 0,725 km (Gmina Trojanów)	265 475,33 (w tym Wojewoda 212 380,00 Gmina Trojanów 53 095,33)
23		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1367W Babice – Stare Zadybie w km 0+000 ÷ 0+225 – 0,225 km (Gmina Trojanów)	69 989,10
24		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1353W Uchacze – Strych – Malamówka – Mościska w km 10+913 ÷ 11+013 – 0,1 km (Gmina Trojanów)	72 849,76
25		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1306W Wola Łaskarzewska – Trzcianka w km 6+427 ÷ 7+426– 0,999 km (Gmina Wilga)	800 874,21 (w tym Województwo Mazowieckie - dotacja ze środków związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych – 165 000,00)
26		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1305W Wola Celejowska (od drogi Nr 801) – (Gmina Wilga)	134 113,30
27		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1325W Garwolin – Ruda Talubska – Łaskarzew – Polik – Maciejowice – (ul. Polna w Garwolinie) w km 0+000 ÷ 0+805 – 0,805 km (Miasto Garwolin)	1 002 598,46 (w tym Wojewoda Mazowiecki – Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej 452 336,00 Miasto Garwolin 200 000)
28		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1320W Garwolin – Górki – Izdebnik (ul. Wyszyńskiego w Garwolinie) na dł. 0,129 km (Miasto Garwolin)	312 762,94 (w tym Miasto Garwolin 112 763,00)
29		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1372W (Garwolin) ul. Mazowiecka na dł. 0,339 km (Miasto Garwolin)	378 717,38
30		Remont ciągu komunikacyjnego w m. Stefanów – droga powiatowa Nr 1364W Anielów – Stefanów i droga powiatowa Nr 1365W Żelechów – Mroków – 1,010km (Gmina Żelechów)	935 760,88 (w tym Wojewoda 748 608,00)
31		Kanalizacja deszczowa w m. Ruda Talubska ul. Akacyjowa – droga powiatowa Nr 1325W Garwolin – Ruda Talubska – Łaskarzew – Polik – Maciejowice – 0,300km (Gmina Garwolin)	25 000,00
32		Remont drogi powiatowej Nr 1313W od drogi	871 461,20 (w tym Wojewoda

		nr 36 268 (Stara Wieś – Parysów – Wola Starogrodzka – Puznówka od km 5+146 do km 7+982 – I etap – 0,938km (Gmina Parysów, Pilawa)	650 000,00)
33		Odbudowa mostu w ciągu drogi powiatowej Nr 1360W Trojanów - Piotrówek – Podeblocie – gr. woj. (Gmina Trojanów)	18 450,00
1	2019	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1313W od drogi nr 36268 (Stara Wieś – Parysów) – Wola Starogrodzka - Puznówka w km 0+000 ÷ 0+750 – 0,75km (Gmina Parysów)	446 554,94 (w tym Gmina Parysów 100 000)
2		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1313W od drogi nr 36268 (Stara Wieś – Parysów) – Wola Starogrodzka - Puznówka gm. Parysów – etap II – 0,153km (Gmina Parysów)	126 254,75
3		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1354W (Paprotnia) – gr. woj. – Mościska – Wola Zycka – Kozice – Trojanów w km 0+000 ÷ 3+353 – 3,353km (Gmina Trojanów)	2 757 153,68 (w tym Wojewoda Mazowiecki – Fundusz Dróg Samorządowych 1 378 576,00 Gmina Trojanów 300 000,00)
4		Odbudowa mostu w ciągu drogi powiatowej nr 1360W Trojanów- Piotrówek – Podeblocie – gr. woj. (Gmina Trojanów)	1 353 000,00 17 220,00 (w tym Wojewoda Mazowiecki – dotacja z rezerwy celowej budżetu państwa na dofinansowanie robót związanych z usuwaniem intensywnych opadów deszczu 875 295,00)
5		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1301W Stara Prawda – Jamielne – Iwowe w km 5+880 ÷ 6+879 – 0,999km (Gmina Borowie)	461 588,27 (w tym Województwo Mazowieckie FOGR 80 000,00 Gmina Borowie 100 000,00)
6		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1301W Stara Prawda – Jamielne – Iwowe gm. Borowie – etap II – 0,57km (Gmina Borowie)	194 410,73
7		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1328W Garwolin – Reducin – Górzno – Samorządki - Żelechów w km 7+742 ÷ 8+005 – 0,263km (Gmina Górzno)	85 406,16
8		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1329W Górzno – do drogi nr 17 w km 0+244 ÷ 0+484 – 0,24km (Gmina Górzno)	199 338,34
9		Remont drogi powiatowej Nr 1331W Głusków – Unin – Reducin na odcinkach od	1 542 764,41 (w tym Wojewoda Mazowiecki –

		km 0+550 do km 1+626, od km 1+917 do km 2+299, od km 2+395 do km 2+713 o łącznej długości 1,776 km (Gmina Borowie i Górzno)	dotacja z rezerwy celowej budżetu państwa na dofinansowanie robót związanych z usuwaniem intensywnych opadów deszczu 951 084,00 Gmina Górzno 295 840,20)
10		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1308W Wola Rębkowska – Budy Uśniackie – Wola Władysławowska w km 4+166 ÷ 4+466 i w km 4+656 ÷ 5+355 – 0,999km (Gmina Garwolin)	201 395,40
11		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1342W droga przez wieś Piastów w km 1+797 ÷ 3+046 – 1,249km (Gmina Żelechów)	530 176,68
12		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1342W droga przez wieś Piastów w km 1+267 ÷ 1+797 – 0,53km (Gmina Żelechów)	233 386,72
13		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1326W Wola Rowska – Nowy Pilczyn w km 0+013 ÷ 1+233 – 1,22km (Gmina Łaskarzew)	401 372,37
14		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1326W Wola Rowska – Nowy Pilczyn – etap II – 0,108km (Gmina Łaskarzew)	109 363,36
15		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1348W Wola Łaskarzewska – Budy Krępskie – Sobolew w km 11+475 ÷ 11+775 – 0,3km (Gmina Sobolew)	555 047,66
16		Wzmocnienie nawierzchni brukowej drogi Nr 1356W Sobolew – Godzisz – Wola Życka – Podeblocie w km 2+516 ÷ 2+681 – 0,165km (Gmina Sobolew)	43 999,56
17		Przebudowa mostu Nr JN1 1001825 w ciągu drogi Nr 1330W Garwolin – Oziemkówka – Miastków Kościelny – Zwola Poduchowna – Żelechów – Dudki – Trojanów w km 10+049,5 do km 10+078,5 w m. Oziemkówka wraz z dojazdami (Gmina Miastków Kościelny)	2 922 015,55 19 680,00 (w tym Infrastruktury - Rezerwa subwencji ogólnej 1 467 620,00)
18		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1330W Garwolin – Oziemkówka – Miastków Kościelny – Zwola Poduchowna – Żelechów – Dudki – Trojanów – Etap II – dojazdy do mostu Nr JN1 1001825 – 0,999km (Gmina Miastków Kościelny)	763 588,06 (w tym Ministerstwo Infrastruktury - Rezerwa subwencji ogólnej 381 794,00)
19		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1330W Garwolin – Oziemkówka – Miastków Kościelny – Zwola Poduchowna – Żelechów	86 378,23 (w tym Ministerstwo Infrastruktury - Rezerwa subwencji ogólnej

		– Dudki – Trojanów – Etap III – skrzyżowanie – 0,1km (Gmina Miastków Kościelny)	42 258,00)
20		Remont drogi powiatowej nr 1313W od drogi nr 36268 (Stara Wieś – Parysów) – Wola Starogrodzka – Puznówka na odcinku od km 6+084 do km 7+982 – ETAP II – 1,898km (Gmina Pilawa i Parysów)	848 061,329 w tym Wojewoda Mazowiecki – dotacja z rezerwy celowej budżetu państwa na dofinansowanie robót związanych z usuwaniem intensywnych opadów deszczu 639 705,00)
21		Przebudowa drogi powiatowej Nr 1328W Garwolin – Reducin – Górzno – Samorządki – Żelechów w km 0+520 ÷ 3+035 – 2,515km (Gmina Garwolin)	2 059 498,47 (w tym Wojewoda Mazowiecki – Fundusz Dróg Samorządowych 1 029 749,00 Miasto Garwolin 400 000,00)
22		Remont drogi powiatowej Nr 1311W Wola Władysławowska – Łucznicza w km 2+383 ÷ 2+510 – 0,127km (Gmina Pilawa)	79 964,16

Wspieranie propagowanie ruchu rowerowego i budowy ścieżek rowerowych

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez jednostki Gminne w razie potrzeby i możliwości finansowych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Budowa ciągu pieszo – rowerowego w ramach przebudowy ul. Kardynała Wyszyńskiego o długości 630 mb – Gmina Pilawa	255 169,00
2		Zwiększenie dostępu mieszkańcom Łaskarzewa do infrastruktury rekreacyjnej poprzez stworzenie ciągu pieszo-rowerowego” – budowa ciągu pieszo – rowerowego na ul. Garbarskiej w Łaskarzewie na długości 197 mb – Miasto Łaskarzew	189 296,83
1	2019	Budowa ciągu pieszo – rowerowego na odcinku 340 mb na ul. Różanej – Gmina Pilawa	Koszt wpisany w budowę dróg (1 059 028,24)

Wspieranie działań na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii

Realizacja zadania:

Zadania nie realizowano w latach 2018-2019.

Prowadzenie monitoringu jakości powietrza, nadzór i kontrola nad podmiotami gospodarczymi emitującymi zniszczenia do powietrza

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 Gminy, w miarę potrzeb oraz możliwości finansowych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2019	Zakup narzędzi oraz urządzeń do kontroli palenisk domowych/ Zakupiono zestaw urządzeń pomiarowych w celu ograniczania emisji substancji niebezpiecznych do środowiska. Przenośny analizator pyłu zawieszonej DustTrak DRX 8534, zestaw do poboru prób: worki tedlarowe, pompka do poboru prób, wyciąg teleskopowy z nasadką kątową, sonda probiercza z filtrem i uchwytem montażowym, zestaw do poboru prób z paleniska: metalowe plombowane wiaderko do poboru prób, narzędzia do poboru prób (pogrzebacz, szufelka, nagarniacz), pakiet badań laboratoryjnych odpadów paleniskowych, wielofunkcyjny detektor gazów palnych i toksycznych, wilgotnościomierz i sito laboratoryjne – Gmina Pilawa	71 176,40 (dofinansowane z Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony powietrza MAZOWSZE 2019)

Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane corocznie. Główne drogi przebiegające przez Powiat to drogi wojewódzkie, krajowe oraz drogi ekspresowe. Są one corocznie czyszczone w sposób ograniczający pylenie przez Zarządcę tj.m.in. przez GDDKiA, Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie, Rejon Drogowy Otwock – Piaseczno.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Mechaniczne zmiatanie ulic: Kościelnej w Miętnej, Długiej i Słonecznej w Woli Rębkowskiej oraz ul. Warszawskiej w Sulbinach – Gmina Garwolin	3 488,40
2		Sprzątanie ulic i dróg realizowane przez Zakład gospodarki Komunalnej w Żelechowie – Gmina Żelechów	29 835,60
3		Czyszczenie na mokro ulic miejskich na odcinku 19,6	95 900,00

		km w każdy czwartek lub piątek miesiąca oraz na odcinku 20 km w pierwszy czwartek lub piątek miesiąca – Miasto Garwolin	
1	2019	Zamiatanie ulic na mokro we własnym zakresie za pomocą prywatnej zmiatarki. Ponadto bieżące prowadzenie zmiatania ręcznego - Gmina Górzno	2 916,00
2		Mechaniczne zmiatanie ul. Warszawskiej w Sulbinach – Gmina Garwolin	442,80
3		Sprzątanie ulic i dróg realizowane przez Zakład gospodarki Komunalnej w Żelechowie – Gmina Żelechów	44 060,60
4		Czyszczenie na mokro ulic miejskich na odcinku 19,6 km w każdy czwartek lub piątek miesiąca oraz na odcinku 20 km w pierwszy czwartek lub piątek miesiąca – Miasto Garwolin	128 00,00

Termomodernizacja gminnych budynków użyteczności publicznej

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez Gminy w razie potrzeby i możliwości finansowych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018-2019	Termomodernizacja energetyczne budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Iwowie. – Gmina Borowie	974 483,71 (w tym 574 829,00 z UE)
2		Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 2 styropianem grubości 8 cm –Miasto Garwolin	72 609,36
1	2018	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Zgórzu, budynku Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Brzegach oraz Urzędu Gminy w Miastkowie Kościelnym - Gmina Miastków Kościelny	907 913,98
2		Termomodernizacja budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Parysowie – Gmina Parysów	923 237,84
3		Remont elewacji strażnicy w budynku OSP Izdebnik”. Zakres zadania obejmował wykonanie nowej elewacji na powierzchni 261 m ² – Gmina Garwolin	23.742,00

4		Dom Kultury w Lewikowie Dom Seniora w Zygmuntach Budynek OSP Wola Rowska – Gmina Łaskarzew	172 909,14 71 508,00
5		Kompleksowa termomodernizacja 3 budynków – Publicznej Szkoły Podstawowej w Trąbkach, Publicznej Szkoły Podstawowej w Gocławiu oraz budynku OSP w Puznówce wraz z pompą ciepła do ogrzewania budynku - Gmina Pilawa	4 849 927,54
6		Termomodernizacja budynku Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Żelechowie, wymiana źródła ciepła na pompę ciepła oraz montaż paneli fotowoltaicznych – Gmina Żelechów	500 361,55
1	2019	Zwiększyła się efektywność energetyczna czterech budynków użyteczności publicznej – Ochotniczej Straży Pożarnej w Puznówce, Szkoły Podstawowej w Gocławiu, Szkoły Podstawowej w Trąbkach i Gimnazjum w Trąbkach. W każdym wykonano ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, zamontowane zostały nowe źródła ciepła wraz z instalacją grzewczą, oświetlenie zostało wymienione na energooszczędne. Poza tym zainstalowano OZE m.in. pompy ciepła i ogniwa fotowoltaiczne na potrzeby centralnego ogrzewania i energii elektrycznej – Gmina Pilawa	4 849 927,54(współfinansowane z RPO)
2		Termomodernizacja budynku Publicznej szkoły Podstawowej w Kępie Celejowskiej - Gmina Wilga	255 657,00

Budowa instalacji fotowoltaicznej oraz kolektorów słonecznych w gminach u osób prywatnych i w budynkach użyteczności publicznej

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez Gminy w razie potrzeby i możliwości finansowych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018-2018	Wykonanie instalacji fotowoltaicznej budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Iwowie. – Gmina Borowie	27 121,00
2	2018	Budowa paneli fotowoltaicznych na budynku Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Żelechowie – Gmina Żelechów	55 000,00

1	2019	Złożono dwa wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na dwie farmy fotowoltaiczne o mocy 1MW w miejscowości Dabrowa Kolonia - Gmina Łaskarzew	-
2		Zainstalowanie OZE m.in. pomp ciepła i ogniw fotowoltaicznych na potrzeby ogrzewania centralnego i energii elektrycznej w termomodernizowanych budynkach użyteczności publicznej – Gmina Pilawa	b.d

Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez Gminy w razie potrzeby i możliwości finansowych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Zakup 247 lamp oświetleniowych typu LED – zastępując lampy oświetleniowe sodowe w miejscowościach Iwowe, Filipówka, Głusków, Borowie, Dudka, Łętów, Stara Brzuza – Gmina Borowie	97 100,00
2		Zakup 80 szt. Lamp LED – Gmina Maciejowice	51 000,00
3		Dostawa nowych lamp ledowych – Gmina Maciejowice	44 460,00
4		Wymiana lamp oświetlenia ulicznego i dobudowa linii oświetlenia – Gmina Maciejowice	95 264,00
5		Wykonanie nowego oświetlenia w Zgórzu – 4 szt. - Gmina Miastków Kościelny	41 910,94
6		Modernizacja oświetlenia ulicznego, poprzez wymianę opraw rtęciowych na oświetlenie LED-owe, w następujących miejscowościach: a) Nowy Puznów i Stary Puznów – 50 szt.; b) Krystyna – 51 szt.; c) Zakęcie – 27 szt.; d) Górki ul. Rębkowska – 10 szt. - Gmina Garwolin	163 277,36
7		Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne. W około 37 lampach zostały wymienione żarówki o mocy 100W na żarówki typu LED o mocy 50W – Gmina Łaskarzew	b.d.
8		Wybudowano nowa linię oświetlenia ulicznego na ul. Krępskiej w miejscowości Sobolew – w	100 000,00

		ramach inwestycji zamontowano 21 lamp LED Wybudowano nową linię oświetlenia ulicznego na ul. Jana Pawła II – w ramach inwestycji zamontowano 4 lampy - Gmina Sobolew	
9		Remont oświetlenia - Gmina Wilga	9 404,27
10		Modernizacja 12 szt. opraw oświetleniowych w ul. Ogrodowej – wymiana na lampy LEC o mocy 30W – Gmina Żelechów	9 000,00
11		Modernizacja 15 szt. opraw oświetleniowych w m. Kalinów – wymiana na lampy LEC o mocy 50W – Gmina Żelechów	12 600,00
12		Montaż dwóch opraw oświetlenia ulicznego LED 30 W wraz z kompletnym osprzętem na istniejących słupach w miejscowości Łaskarzew tzw. „Przychód Dalszy” – Miasto Łaskarzew	5 529,00
13		Montaż jednej oprawy oświetlenia ulicznego LED 30 W wraz z kompletnym osprzętem na istniejącym słupie w miejscowości Łaskarzew w pasie drogowym działki ew. nr 4441 –Miasto Łaskarzew	3 000,00
1	2019	Zakup 230 lamp oświetleniowych typu LED – zastępując lampy oświetleniowe sodowe w miejscowościach Borowie, Chromin, Iwowe, Łopacianka, Słup Pierwszy i Drugi, Wilchta – Gmina Borowie	95 506,50
2		Zakup 130 szt. Lamp LED wraz z okablowaniem, wysięgnikami i słupami – Gmina Maciejowice	173 878,96
3		Wykonanie nowego oświetlenia w m. Zabrudzy Kolonia – 5 szt. Montaż 2 szt. lamp w m. Brzegi Montaż 6 szt. lamp w m. Zgórze - Gmina Miastków Kościelny	52 888,02
4		Modernizacja oświetlenia ulicznego, poprzez wymianę opraw rtęciowych na oświetlenie LED-owe, w następujących miejscowościach: a) Nowy Puznów i Stary Puznów - 24 szt.; b) Jagodne – 45 szt. - Gmina Garwolin	93 092,46
5		Budowa oświetlenia ulicznego w Kaleniu Drugim, oraz wykonanie dokumentacji	17 446,59

		projektowo kosztorysowej do budowy oświetlenia przy drodze w Gończycach. - Gmina Sobolew	
6		Wykonanie oświetlenia ulicznego w Chotyni - Gmina Sobolew	31 199,49 (w tym fundusz sołecki 15 000,00)
7		Wykonanie oświetlenia ulicznego w Sobolewie na ul. Kownackiej- Gmina Sobolew	20 000,00 (w tym dotacja z samorządu województwa 10 000,00)
8		Wykonanie oświetlenia w Gończycach- Gmina Sobolew	20 000,00 (środki funduszu sołeckiego)
9		Montaż lamp ulicznych w Kaleniu Drugim- Gmina Sobolew	6 500,00 (środki funduszu sołeckiego)
10		Wykonanie oświetlenia ulicznego w Kownacicy- Gmina Sobolew	5 000,00 (środki funduszu sołeckiego)
11		Montaż 2 lamp energooszczędnych w m. Cyganówka przy DK 76; Wymiana 3 lamp na energooszczędne w m. Wilga ul. Wiślana oraz 8 lamp w m. Wicie przy drodze powiatowej nr 1304W; Budowa nowej linii oświetlenia ulicznego w m. Goźlin Górny (droga gminna nr 131303 W) składająca się z 3 lamp energooszczędnych ; Budowa nowej linii oświetlenia ulicznego: - w m. Ostrybór przy drodze krajowej nr 801 składające się z 5 lamp energooszczędnych; - w m. Nieciecz przy drodze powiatowej nr 1302W składającej się z 5 nowych lamp energooszczędnych; - w m. Mariańskie Porzecze składającej się z 1 lampy energooszczędnej - w m. Uścieniec Kolonia składającej się z 1 lampy energooszczędnej - Gmina Wilga	20 000,00
12		Montaż jednej oprawy oświetlenia ulicznego LED 50 W wraz z kompletnym osprzętem na istniejącym słupie w miejscowości Łaskarzew (przy kładce obok młyna) –Miasto Łaskarzew	960,00
Modernizacja indywidualnych źródeł ciepła oraz w obiektach użyteczności publicznej			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez Gminy w razie potrzeby i możliwości finansowych.			
.Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]

1	2018 – 2019	Wymiana kotła olejowego oraz modernizacja CO w Publicznej Szkole Podstawowej w Iwowie w ramach termomodernizacji energetycznej budynku – Gmina Borowie	196 333,16
1	2018	Wymiana pieca gazowego na pompę ciepła w budynku Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Żelechowie – Gmina Żelechów	253 000,00
Kontrola zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych prywatnych osób			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane ciągle. Gminy przeprowadzają w miarę możliwości technicznych oraz finansowych kontrole zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych prywatnych osób. Miasto Garwolin w roku 2019 przeprowadziła 8 takich kontroli.			
Budowa elektrowni wiatrowych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadania nie realizowano w latach 2018-2019			
Budowa biogazowni			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadania nie realizowano w latach 2018-2019			
Inwentaryzacja podmiotów emitujących uciążliwe odory			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadania nie realizowano w latach 2018-2019			
Edukacja ekologiczna oraz promocja OZE			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane, co rocznie przez podmioty publiczne, tj. szkoły, jednostki Gminne, jednostki powiatowe oraz Nadleśnictwa.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Tworzenie ścieżek ekologiczno – edukacyjnych w Gminie Borowie w miejscowości Słup Pierwszy (dawne wysypisko odpadów) i Głusków (baza tablic edukacyjnych przy Zespole Szkół) – Gmina Borowie	279 647,35
2		Przedstawienia edukacyjne – Gmina Maciejowice	2 600,00

	2019	Tworzenie ścieżek ekologiczno – edukacyjnych w Gminie Borowie w miejscowości Słup Pierwszy (dawne wysypisko odpadów) – Gmina Borowie	91 153,00	
		Przedstawienia edukacyjne – Gmina Maciejowice	2 800,00	

4.1.2. Zasoby przyrodnicze

Na obszarze powiatu garwolińskiego znajdują się następujące formy ochrony: obszary Natura 2000, rezerваты, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, użytki ekologiczne a także korytarze ekologiczne.

Obszary Natura 2000

1. Dolina Środkowej Wisły PLB140004
2. Gołe Łąki PLH140027
3. Bagna Orońskie PLH140023
4. Podeblocie PLH140033

Rezerваты:

1. Rogalec
2. Torfy Orońskie
3. Kopiec Kościuszki
4. Czerwony Krzyż
5. Polesie Rowskie

Pomniki przyrody

- 259 drzew

Obszar Chronionego Krajobrazu Nadwiślański

23 Użytki ekologiczne

Korytarze ekologiczne

1. Lasy Łukowskie
2. Dolina Bugu – Dolina Wieprza
3. Dolina Środkowej Wisły

Rewitalizacja parków zabytkowych dworów oraz pomników kapliczek na terenie powiatu*Realizacja zadania:*

Zadanie zrealizowane w latach 2019 przez niektóre Gminy, w miarę możliwości finansowych.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2019	Wykonanie prac konserwatorskich przy pomnikach nagrobnych rodziny Jóźwickich oraz Władysława Ostrzyckiego znajdujących się na cmentarzu parafialnym w Borowiu – Gmina Borowie	6 635,05
2		Wykonanie figury Matki Boskiej przy kapliczce przydrożnej w miejscowości Iwowe – Gmina Borowie	9 100,00
		Remont kapliczki przy budynku Urzędu Gminy - Gmina Górzno	18 826,50
3		Rewitalizacja Parku w Maciejowicach etap I – nasadzenia roślin – Gmina Maciejowice	117 204,88 zł
4		Rewitalizacja Parku w Maciejowicach etap I – wymiana krawężników i obrzeży – Gmina Maciejowice	85 378,74 zł
5		Prace konserwatorskie zabytkowej rzeźby św. Jana Nepomucena w Trąbkach. Oczyszczenie rzeźby, pomalowanie trzykrotne, montaż odnowionej figury, zagospodarowanie terenu wokół rzeźby tj. nasadzenie roślin i utwardzenie kostką granitową – Gmina Pilawa	45 478,09 (współfinansowane z Województwa mazowieckiego)

Prowadzenie nadzoru nad lasami prywatnymi*Realizacja zadania:*

Zadanie realizowane ciągle. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta, który gospodarkę leśną prowadzi na podstawie uproszczonego planu urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasu.

Taki nadzór można zdefiniować, jako zespół oddziaływań organów administracji publicznej (wojewodów i starostów) na osoby fizyczne i prawne posiadające lasy, w celu wykonania ciężących na tych osobach obowiązków wynikających z ustawy o lasach.

Za nadzór uznaje się prawo do sprawowania kontroli nad czyjąś działalnością, połączone z uprawnieniem do merytorycznego korygowania tych czynności.

Przy takim założeniu nadzór nad gospodarką leśną polega na:

- lustracji, kontroli, opiniowaniu, a także doradztwie,
- wydawaniu decyzji administracyjnych,
- kontroli wykonania decyzji.

Służby nadzorujące gospodarkę leśną w lasach niepaństwowych powinny służyć właścicielom lasów doradztwem zarówno z zakresu prowadzenia gospodarki leśnej, jak również ich praw i obowiązków.

Posiadacza lasu obowiązuje ustawa o lasach, do prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej według uproszczonego planu urządzenia lasu, a w szczególności do:

• zachowania w lasach roślinności leśnej, • ponownego wprowadzania roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie 2 lat od usunięcia drzewostanu, a w razie szkód wywołanych przez pożary i inne klęski żywiołowe w okresie 5 lat, • pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej, • przebudowy drzewostanu, który nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji starosty, • racjonalnego użytkowania lasu w sposób trwale zapewniający optymalną realizację wszystkich jego funkcji przez: • pozyskiwanie drewna nieprzekraczających możliwości produkcyjnych lasu • pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego. Starostwo Powiatowe w roku 2018 poniosło koszt w wysokości 299 247,00 zł, zaś w 2019 r. – 321 818,00 zł za powyższe zadanie.
Ekwiwalent za zalesienie
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane ciągle. Ekwiwalent za zalesienia dofinansuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Starostwo. Starostwo Powiatowe w roku 2018 przyznało ekwiwalenty o łącznej wartości 225 000,00 zł, zaś w 2019 r. – 210 125,00 zł.
Wykonanie aktualizacji planów urządzenia lasów
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019. Nadleśnictwo Garwolin posiada Plan Urządzenia Lasu na lata 2013-2022 uchwalone Decyzją Ministra Środowiska z dnia 17 października 2013 r. nr DLP-I-611-58/41709/13/LP Nadleśnictwo Celestynów posiada Plan Urządzenia Lasu na lata 2019-2028 zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2020 r. nr DL-WGL.4100.92.2019 Starostwo Powiatowe za wykonanie planów urządzenia lasu w gm. Żelechów oraz w gm. Parysów w 2018 r. poniosło koszt 66 960,00 zł, zaś w roku 2019 w gm. Maciejowice wykonano plany za koszt 63 113,39 zł.
Odnowienie lasów zniszczonych na skutek klęsk żywiołowych
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadania nie zrealizowano w latach 2018-2019.
Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody (np. Piękna zagroda wiejska:, konkursy ekolog)
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane, co rocznie. <u>Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Tadeusza Kościuszki w Sobolewie:</u> - edukacja ekologiczna przeprowadzona w ramach zajęć lekcyjnych w formie pogadarek, wykładu, pracy z tekstem źródłowym, wykorzystania prezentacji własnych, multimedialnych materiałów edukacyjnych np.

filmów, podejmowane działania obejmowały zagadnienia związane z ochroną powietrza, gleby i zasobów wodnych, gospodarowanie odpadami, ochrona bioróżnorodności;

- przeprowadzono etap szkolny Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.

wspierano edukację z zakresu:

- ochrony przed hałasem:
 - edukacja w ramach lekcji "biologii";
- ochrony przeciwpożarowej:
 - edukacja w ramach zajęć "edukacja dla bezpieczeństwa";
- gospodarki wodno- ściekowej:
 - edukacja w ramach lekcji "biologii".

I Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Garwolinie:

- Organizacja Olimpiady Wiedzy Ekologicznej;
- Konkursy ekologiczne org. przez firmę EKO – LIDER w kategorii: makulatura;
- wystawy dotyczące bioróżnorodności roślin;
- praca badawcza: Porosty nadrzewne mojej miejscowości;
- wykłady uczniów;
- realizacja podstawy programowej z działu ochrona środowiska z klasami zakresu podstawowego;
- realizacja podstawy programowej działu ekologia i ochrona środowiska w klasach trzecich zakres rozszerzony-prezentacje multimedialne, wykłady;
- Festiwal Nauk Przyrodniczych- spotkanie z podróżnikiem, wystawa ;
- prowadzenie lekcji na temat -Relacje człowiek- środowisko- wykonanie prezentacji, makiet, gazetek, wystaw;
- Festiwal nauk przyrodniczych, w którym były elementy dotyczące ochrony środowiska;
- prezentacje uczniów podczas zajęć lekcyjnych z ekologii i ochrony środowiska;
- projekty edukacyjne dotyczące ekologii i ochrony środowiska;
- warsztaty przyrodnicze i laboratoryjne dla uczniów;
- wycieczka edukacyjna do Ogrodu Botanicznego w Powsinie;
- warsztaty Biocentrum Edukacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk;
- Nauczyciele otrzymali od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, odznaczenia: Zasłużony dla Ochrony Przyrody.

wspierano edukację z zakresu:

- ochrony przeciwpożarowej:
 - kampania edukacyjno – informacyjna na temat szkodliwości wypalania traw;
 - Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej – Młodzież Zapobiega Pożarom”;

Zespół Szkół nr 1 im. Bohaterów Westerplatte w Garwolinie:

- edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody jest realizowana w ramach lekcji biologii we

- wszystkich klasach pierwszych liceum i technikum, które realizują starą podstawę programową;
- zorganizowano konkurs wiedzy o Marii Skłodowskiej-Curie z elementami ochrony środowiska;
 - zorganizowano Konkurs z zakresu wiedzy o ochronie środowiska.

wspierano edukację z zakresu:

- ochrony przed hałasem:
 - opracowano gazetkę ścienną na korytarzu, przygotowano materiał do Eureka, Wygłoszenie referatu kl. 2,3 LO;
- gospodarki wodno- ściekowej:
 - opracowano gazetkę ścienną na korytarzu, przygotowanie i wygłoszenie referatu w kl. 2,3 LO.

Źródła finansowania -nagrody dofinansowane przez Radę Rodziców.

Zakładanie pasów ochronnych przy uprawach leśnych wzdłuż uczęszczanych dróg

Realizacja zadania:

Nadleśnictwo Garwolin nie realizowało zadań dotyczących zakładania pasów ochronnych przy uprawach leśnych wzdłuż uczęszczanych dróg w latach 2018-2019.

Budowa wieży widokowej w gm. Pilawa

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowano. Nadleśnictwo Celestynów nie poniosło z tytułu realizacji żadnych kosztów.

Ochrona dziuplaków (wieszanie budek lęgowych, ich czyszczenie, zimowe dokarmianie)

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez Nadleśnictwa.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Zawieszenie 30 szt. nowych budek lęgowych – Nadleśnictwo Celestynów	673,50
2		Czyszczenie 160 szt. budek z poprzednich lat – Nadleśnictwo Celestynów	1 688,00
3		Zimowe dokarmianie: 116,80 kg karmy – Nadleśnictwo Celestynów	320,00
1	2019	Zawieszenie 15 szt. nowych budek lęgowych – Nadleśnictwo Celestynów	225,00
2		Czyszczenie 190 szt. budek z poprzednich lat – Nadleśnictwo Celestynów	2 290,00
3		Zimowe dokarmianie: 100,00 kg karmy – Nadleśnictwo Celestynów	220,00

Nasadenia drzew i krzewów

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez jednostki Gminne.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Nasadenia 60 szt. Drzew, 0 szt. Krzewów – Gmina Maciejowice	465,00
2		Nasadzono 23 drzewa i 30m ² krzewów, jako nasadenia zastępcze – Gmina Parysów	Brak poniesionych kosztów
3		Nasadzono 4 drzewa, jako nasadenia zastępcze – Gmina Parysów	Brak poniesionych kosztów
4		Koszenie poboczy dróg gminnych, nasadzanie i wycinka drzew, zabiegi pielęgnacyjne – Gmina Garwolin	b.d.
5		Uzupełnienie nasadzeń drzew i krzewów na terenie Parku Miejskiego w Pilawie o powierzchni 0,953 ha zostało nasadzonych 131 drzew, 160 krzewów oraz 32 byliny wieloletnie. Na terenie przestrzeni publicznej w m. Lipówki w pow. 0,6668 ha nasadzono 32 drzewa, 80 krzewów oraz 16- bylin wieloletnich – Gmina Pilawa	33 397,00
6		Nasadenie 481 szt. drzew oraz 40 szt. krzewów, podarowanych miastu Garwolin przez podmioty zewnętrzne – Miasto Garwolin	-
7		Nasadenie 10 szt. drzew - Miasto Łaskarzew	b.d.
1	2019	Nasadenia drzew na terenie Gminy Borowie	2000,00
2		Nasadenia drzew na terenie Gminy Górzno	4 680,18
3		Nasadenia 16 szt. Drzew, 2157 szt. Krzewów, (ujęto w tym nasadenia związane z rewitalizacją parku w Maciejowicach oraz nasadenia w ramach ścieżki edukacyjnej na placu zabaw w Maciejowicach) – Gmina Maciejowice	
4		Koszenie poboczy dróg gminnych, nasadzanie i wycinka drzew, zabiegi pielęgnacyjne – Gmina	b.d.

		Garwolin	
5		Uzupełnienie 595 roślin w dwóch miejscowościach na terenie gminy w tym w Parku Miejskim w Pilawie nasadzono 131 drzew. 160 krzewów i 32 byliny wieloletnie, na terenie przestrzeni publicznej w m. Lipówki nasadzono 32 drzewa, 80 krzewów oraz 160 bylin wieloletnich – Gmina Pilawa	33 397,00 (współfinansowane z WFOŚiGW)
6		Nasadzenia drzew i krzewów na dwóch ulicach w m. Pilawa. Nasadzono 419 roślin, w tym 142 drzewa i 277 krzewów – Gmina Pilawa	104 643,36 ((dofinansowane z Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony powietrza MAZOWSZE 2019)
7		Nasadzenie 308 szt. drzew i krzewów na terenie skweru w centrum M. Wilga - Gmina Wilga	20 009,00
8		Nasadzenie ok. 100 szt. Tuj przy Świątlicy Wiejskiej w Starym Kębłowie – Gmina Żelechów	1330,00
9		Nasadzenie 17 szt. drzew – Miasto Garwolin	3 500,00
Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 w miarę konieczności pielęgnacji i konserwacji pomników przyrody.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Konserwacja pomnika przyrody przy drodze krajowej nr 76 w m. Słup Pierwszy – Gmina Borowie	3240,00

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane, co rocznie.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Koszt całego zadania przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt (wylapywanie, odławianie, opieka, usługi weterynaryjne, dokarmianie, inne) – Gmina Borowie	3 627,97
2		Odławianie i przekazywanie do schroniska psów, odbieranie padłych zwierząt z terenu gminy, sterylizacja i usługi weterynaryjne - Gmina Górzno	27 103,10
3		Odłowienie i umieszczania zwierząt w schronisku, odebranie zwierząt właścicielom i umieszczanie ich w schronisku, sterylizacja, przygotowanie do adopcji, eutanazja ślepego miotu i zwierząt powypadkowych – Gmina Maciejowice	21 280,98
4		Wylapywanie i dokarmianie bezdomnych zwierząt - Gmina Miastków Kościelny	19 600,00
5		Odławianie bezdomnych zwierząt, transport oraz zapewnienie im dalszej opieki ze Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt Dworakowski Zygmunt i Grażyna Jadwiga Dworakowska spółka cywilna. Program „Adoptuj psa”. Zapewniono opiekę 22 bezdomnym psom (w tym do adopcji oddano 5 psów)– Gmina Parysów	24 780,00
6		- zabiegi sterylizacji i kastracji psów i kotów posiadających właścicieli. - prowadzono kampanię adopcyjną pod hasłem „Zaadoptuj Psa”, przed umieszczeniem bezdomnego psa w schronisku.	30 660,00

		- odławianie bezpańskich zwierząt z terenu gminy Garwolin oraz opiekę w schronisku ze Schroniskiem dla zwierząt HAPPY DOG - Gmina Garwolin	
7		Odlawianie bezdomnych psów – Gmina Łaskarzew	17 202,00
8		Zapewnienie opieki bezdomnym psom i kotom - Gmina Sobolew	14 391,00
9		Wylapywanie zwierząt i umieszczanie w schronisku - Gmina Trojanów	74 784,00
10		Zakup karmy i odławianie bezdomnych zwierząt - Gmina Wilga	8 320,59
11		Adopcje psów i usługa weterynaryjna – Gmina Żelechów	1 250,00
12		Wylapywanie oraz sterylizację bezdomnych psów oraz kotów wolnożyjących, zakup karmy oraz opiekę weterynaryjną – Miasto Garwolin	30 225,35
13		Odlawianie bezdomnych zwierząt –Miasto Łaskarzew	8 733,00
1	2019	Koszt całego zadania przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt (wylapywanie, odławianie, opieka, usługi weterynaryjne, dokarmianie, kampania „Zaadoptuj psa”, inne) – Gmina Borowie	6 223,90
2		Odbieranie padłych zwierząt z terenu gminy, sterylizacja i usługi weterynaryjne - Gmina Górzno	6 437,00
3		Odlowienie i umieszczania zwierząt w schronisku, sterylizacja, przygotowanie do adopcji, eutanazja ślepego miotu i zwierząt powypadkowych – Gmina Maciejowice	15 188,26
4		Wylapywanie i dokarmianie bezdomnych zwierząt - Gmina Miastków Kościelny	33 702,00
5		Odlawianie, transport i zapewnienie miejsca	30 573,80

		dalszej opieki bezdomnym zwierzętom. Program „Adoptuj psa”-. Opiekę zapewniono bezdomnym psom Sterylizacja – Gmina Parysów	
6		- zabiegi sterylizacji i kastracji psów i kotów posiadających właścicieli. - odławianie bezpańskich zwierząt z terenu gminy Garwolin oraz opiekę w schronisku ze Schroniskiem dla zwierząt HAPPY DOG - Gmina Garwolin	39 675,00
7		Odławianie bezdomnych psów – Gmina Łaskarzew	8 856,00
8		Umieszczono psów, kotów w Schronisku Dla Zwierząt Happy Dog - Gmina Sobolew	29 505,00
9		Wylapywanie zwierząt i umieszczanie w schronisku - Gmina Trojanów	66 420,00
10		Zakup karmy i odławianie bezdomnych zwierząt - Gmina Wilga	9 225,00
11		Odłowienie psów, adopcja psów i usługa weterynaryjna – Gmina Żelechów	6 235,00
12		Wylapywanie oraz sterylizację bezdomnych psów oraz kotów wolnożyjących, zakup karmy oraz opiekę weterynaryjną – Miasto Garwolin	29 670,00
13		Odławianie bezdomnych zwierząt - Miasto Łaskarzew	6 396,00
Urządzenie nowych i rewitalizacja istniejących terenów zieleni			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane corocznie w miarę potrzeb i możliwości finansowych.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018-2019	Urządzenie terenu przy przedszkolu w Górznie: 60 drzew, 600 krzewów, 100 roślin wieloletnich Gmina Górzno	40 000,00

2		Utworzenie Centrum wsi Górzno – nasadzenie 220 tuji –Gmina Górzno	20 000,00
1	2018	Urządzono Park 100 lecia Odzyskania Niepodległości – Gmina Miasta Garwolin	76 945,00
1	2019	Urządzenie terenu przy przedszkolu w Górznie – 380 tuji i 3000m ² trawnik – Gmina Górzno	118 800,00
2		Utworzenie ścieżki edukacyjnej JESTEŚMY EKO na działce gminnej nr ewid. 638 w Maciejowicach– Gmina Maciejowice	128 911,83
3		Zakup kwiatów i krzewów do nasadzeń na istniejących terenach zieleni oraz w pojemnikach– Gmina Maciejowice	2 886,60
4		Zagospodarowanie terenów zielonych wokół Urzędu Gminy w Sobolewie	65 000,00 (w tym dotacja z samorządu województwa 32 500,00

Zwiększenie stanu lesistości gmin

Realizacja zadania:

Zadanie nierealizowane w latach 2018-2019 przez jednostki Gminne.

Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane corocznie przez Gminy. Akcje sprzątania świata podejmują również placówki oświatowe.

Nadleśnictwo Garwolin w ramach działań związanych edukacją społeczeństwa, prowadzi zajęcia w szkołach i placówkach oświatowych. Uczniowie uczestniczą również w zajęciach terenowych oraz w zajęciach organizowanych w obiektach edukacyjnych nadleśnictwa tj. w izbie i wiatach edukacyjnych. Nadleśnictwo bierze udział w festynach i piknikach rodzinnych na terenie całego powiatu. Wspiera placówki oświatowe, które biorą udział w programach zewnętrznych. Od 2018 roku nadleśnictwo prowadzi ogólnopolskie akcje:

- #sprzątaMY, w ramach której wraz z uczniami sprząta lasy;
- #sadziMy, w ramach akcji rozdawane są sadzonki drzew leśnych dla mieszkańców powiatu garwolińskiego;
- „Święto Drzewa”, w której leśnicy prowadzą zajęcia w placówkach i w terenie nt. gatunków drzew leśnych.

Cyklicznie, co rok nadleśnictwo organizuje konkurs wiedzy przyrodniczo – leśnej „Wiem co w lesie piszczy” na terenie ścieżki edukacyjnej w Hucie Garwolińskiej dla uczniów klas 4-6 szkół podstawowych z całego powiatu.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Tworzenie ścieżek ekologiczno – edukacyjnych w Gminie Borowie w miejscowości Słup Pierwszy (dawne wysypisko odpadów) i Głusków (baza tablic edukacyjnych przy Zespole Szkół) – Gmina	279 647,35

		Borowie	
2		Utworzone ścieżki edukacyjne w miejscowościach Wola Starogrodzka i Łukówiec. Długość ścieżek w Woli Starogrodzkiej 0,14 km, w Łukówcu 0,04 km. Obejmują tematykę z zakresu pszczelarstwa, ekologii mikologii, ornitologii oraz OZE. Przeprowadzono 21 godzin zajęć dydaktycznych – Gmina Parysów	217 592,35
3		Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi: – Prowadzenie edukacji proekologicznej propagowanej poprzez tworzenie pokazów scenicznych o tematyce ekologicznej; – prelekcje i pogadanki poprowadzone przez nauczycieli w poszczególnych klasach i szkołach; – aktywizacja i podniesienie świadomości ekologicznej dzieci oraz budowanie postaw proekologicznych, mających na celu wykształcenie poczucia odpowiedzialności za własne środowisko i jego mieszkańców – uwrażliwienie na piękno przyrody; – zajęcia teoretyczne prowadzone przez leśnika na temat ptasich drapieżników z udziałem sokoła i jastrzębia; – zajęcia praktyczne polegające na samodzielnym zbudowaniu budek lęgowych; – podniesie poziomu wiedzy ekologicznej wśród uczniów i młodzieży szkolnej, uświadomienie uczniom ich wpływu na środowisko naturalne oraz zmianę nawyków i zachowań mających wpływ na otaczające nas środowisko. - Gmina Garwolin	b.d.
4		Udział pracowników z Urzędu Miejskiego w Żelechowie oraz radnych i sołtysów w seminarium z zakresu ochrony środowiska	984,00

		EKO – LOGIKA z cyklu Zielona Polska – Gmina Żelechów	
5		Nadleśnictwo Garwolin – koszty poniesione na utrzymanie obiektów edukacyjnych, na terenie nadleśnictwa oraz materiały, nagrody i upominki dla uczestników zajęć	88 225,77
1	2019	Tworzenie ścieżek ekologiczno – edukacyjnych w Gminie Borowie w miejscowości Słup Pierwszy (dawne wysypisko odpadów) – Gmina Borowie	91 153,00
2		Budowa ścieżki edukacyjno – ekologicznej w Pilawie – Etap I i Etap II. Zainstalowano 28 gier edukacyjnych, w tym z zakresu Ekologii, Zoologii, Ornitologii, Dendrologii, Mikologii, 10 tablic edukacyjnych, 4 kosze na śmieci oraz 8 ław drewnianych. Przeprowadzono 42 godziny warsztatów z wykorzystaniem zamontowanej infrastruktury, z udziałem młodzieży szkolnej. – Gmina Pilawa	190 814,00 (dofinansowanie z WFOŚiGW)
3		Udział pracowników z Urzędu Miejskiego w Żelechowie oraz radnych i sołtysów w seminarium z zakresu ochrony środowiska EKO – LOGIKA z cyklu Zielona Polska – Gmina Żelechów	1 200,00
4		Udział pracowników z Urzędu Miejskiego w Żelechowie oraz radnych i sołtysów w seminarium Zielono mi – Gmina Żelechów	1 822,50
5		Utworzenie ścieżki edukacyjno – przyrodniczej na Rynku Małym w Łaskarzewie. Terenowe urządzenia edukacyjno – dydaktyczne – 48 szt., rośliny – 644 szt., warsztaty edukacyjne – 22 godziny	88 806,00 (w tym 79 916,00 dotacja WFOŚiGW)
6		Nadleśnictwo Garwolin – koszty poniesione na utrzymanie obiektów edukacyjnych, na terenie nadleśnictwa oraz materiały, nagrody i upominki dla uczestników zajęć	69 223,89

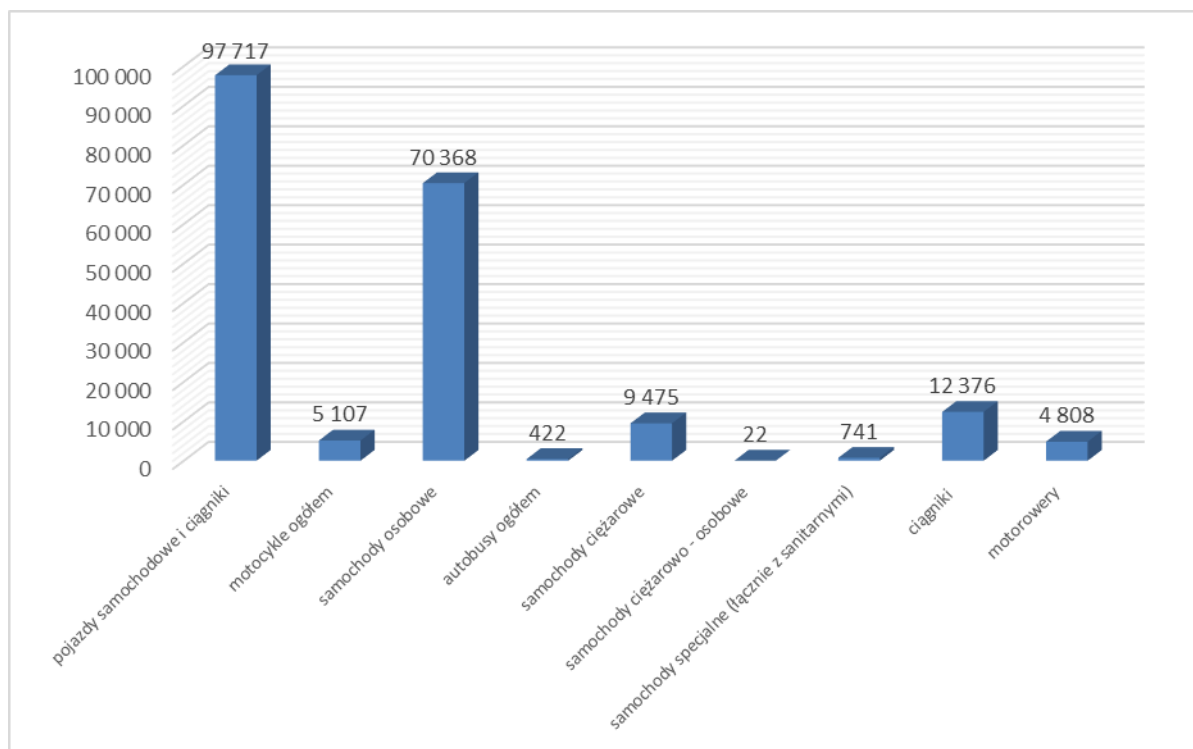
4.1.3. Hałas

Hałas, według ustawy Prawo ochrony środowiska, jest określany, jako dźwięk o częstotliwości od 16Hz do 16 000 Hz. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane, jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Wyróżnia się główne trzy rodzaje hałasu, według źródła powstawania hałasu: hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych, hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego, hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach

zurbanizowanych. Przez powiat przebiegają drogi wszystkich kategorii z wyjątkiem autostrady, co wpływa na klimat akustyczny rejonu, a w szczególności na obszar powiatu.

Zgodnie z udostępnionymi danymi z GUS w roku 2018 na terenie powiatu było zarejestrowanych łącznie 202 684 pojazdów. Największy udział miały pojazdy samochodowe i ciągniki – 97 717 sztuk w tym samochody osobowe 70 368. Najmniejszy zaś udział miały samochody ciężarowo-osobowe – jedynie 22 sztuki (wyk. 2).

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych pojazdów na terenie powiatu w roku 2018.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Zgodnie z opublikowanymi danymi przez GIOŚ, dotyczącymi analizy klimatu akustycznego, badania w obrębie powiatu nie były prowadzone w roku 2018.

Remonty dróg powiatowych

Realizacja zadania:

Zadania zrealizowane w latach 2018 – 2019 opisane w zadaniu **Remonty, przebudowy, modernizacja dróg powiatowych i infrastruktury drogowej w rozdziale 4.1.1.**

Wspieranie edukacji z zakresu ochrony przed hałasem

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 przez wybrane Gminy. Szczegółowe informacje o projektach w zadaniu „Edukacja z zakresu ochrony przed hałasem” w rozdziale 4.1.3 Hałas.

Przebudowa linii kolejowej nr 7 Warszawa Wschodnia – Dorohusk przebiegająca przez teren powiatu garwolińskiego

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w roku 2019. Wartość robót wykonanych na linii kolejowej nr 7 na obszarze powiatu wynosi ok. 377 mln. Zł netto.

Ponadto powiat garwoliński obejmuje również stację Pilawa, na której roboty obecnie trwają. Wartość poniesionych nakładów dla stacji Pilawa w latach 2018-2019 wyniosła ok. 60 mln. zł netto.

Zakres rzeczowy robót wykonanych na LK7 w latach 2018-2019 obejmował przebudowę:

- układu torowego wraz z całą infrastrukturą towarzyszącą,
- sieci trakcyjnej,
- linii potrzeb nieatrakcyjnych,
- urządzeń sterowania ruchem kolejowym,
- przejazdów kolejowo – drogowych,
- obiektów inżynierskich tj. przepustów, mostów i wiaduktów.

Ponadto zmodernizowano 10 stacji/przystanków osobowych (stacja Pilawa, Sobolew i Życzyn, przystanki osobowe: Garwolin, Ruda Talubska, Wola Rowska, Łaskarzew Przystanek, Leokadia, Grabniak i Mika) oraz wybudowano drogi lokalne i dojazdowe wzdłuż wybranych odcinków torów.

Budowa drogi ekspresowej S17 od granicy z powiatem otwockim do obwodnicy Garwolina (węzeł Miętne) oraz od obwodnicy Garwolina (węzeł Sulbiny) do granicy z powiatem ryckim

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w roku 2019. Budowa drogi ekspresowej S17 Warszawa – Garwolin, odc. Koniec obwodnicy Kołbieli – początek obwodnicy Garwolina – w części leżącej na terenie powiatu garwolińskiego tj. od km 31+250 do km 40+915.

Budowa drogi ekspresowej S17 Garwolin – Kurów, odc. Koniec obwodnicy Garwolina – koniec obwodnicy Gończyc – w pełnym zakresie

Budowa drogi ekspresowej S17 Garwolin – Kurów, odc. Koniec obwodnicy Gończyc – gr. województwa mazowieckiego i lubelskiego – w pełnym zakresie.

Całkowity koszt poniesiony w latach 2018-2019 w ramach wyżej wymienionych inwestycji i przy uwzględnieniu podanego zakresu terytorialnego wyniósł odpowiednio:

Zadanie	2018 [zł]	2019[zł]
1	140 587 880,00	87 477 990,65
2	121 831 021,13	56 468 078,89
3	123 237 750,87	48 624 627,70
Całkowity koszt	385 656 652,00	192 570 697,24

Remonty, przebudowy, modernizacje dróg gminnych i infrastruktury drogowej

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Remontu dróg gminnych - Gmina Borowie	1000 831,38
2		Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Łopacianka – Gmina Borowie	344 422,35
3		Zakończenie budowy ul. Sasimowskiego, Zielnej, Szkolnej, Cichej, Małej, Spokojnej i Przemysłowej w m. Borowie. Łącznie utwardzono 2 881,40 m. b ulic. – Gmina Borowie	3 522 677,56
4		Przebudowano 4 873,00 mb dróg –Gmina Górzno	2 119 168,20
5		Przebudowa drogi gminnej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Podwierzbie – Gmina Maciejowice	111 007,50
6		Przebudowa drogi gminnej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Przewóz – Gmina Maciejowice	154 760,67
7		Przebudowa drogi gminnej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Pogorzelec –etap II – Gmina Maciejowice	112 140,02
8		Przebudowa 2,025 m dróg - Gmina Miastków Kościelny	798 583,93
9		Przebudowa drogi we wsi Choiny na długości 255 mb; Przebudowa drogi gminnej Nr130915W we wsi Żabieniec na długości 1 197,5 mb - Gmina Parysów	767 500,00
10		Przebudowa drogi (210 m) w m. Rębków ul. Młyńska – Gmina Garwolin	112.651,47
11		Przebudowa drogi (650m) m. Niecieplin – dr. Gm. nr 130203W – Gmina Garwolin	209.152,59
12		Przebudowa drogi (600m) w m. Wola Władysławowska – dr. Gm. nr 130219W – Gmina Garwolin	158.457,22
13		Przebudowa drogi (345 m) w m. Sławiny – dr. Gm. nr 130204W – Gmina Garwolin	88.329,58
14		Budowa chodnika – prawa strona – 1,169 m w m. Miętne ul. Przemysłowa – Gmina Garwolin	691.913,78
15		Przebudowa drogi gminnej Nr 130610W w Starym Helenowie. Był to drugi etap inwestycji rozpoczętej w roku 2017. W ramach zadania zmodernizowano odcinek długości 246 mb – Gmina Łaskarzew	85.050,71
16		Przebudowa drogi gminnej Nr 130605W Dąbrowa –Aleksandrów –Izdebno na odcinku 1700 mb – Gmina Łaskarzew	519 879,09 (w tym 100 tys. ze środków Województwa Mazowieckiego)

17	Przebudowa drogi gminnej Nr130628Ww miejscowości Kacprówek na odcinku 450 mb – Gmina Łaskarzew	236 651,94
18	Modernizacja drogi gminnej Nr 130605W w m. Dąbrowa–Kolonina na odcinku 270 mb – Gmina Łaskarzew	104 160,09
19	Przebudowa M.in. Owocowej w m. Trąbki o długości 500 m – Gmina Pilawa	631 950,58
20	Przebudowa drogi gminnej w m. Niesada o długości 675 m – Gmina Pilawa	567 666,44
21	Odbudowa drogi gminnej nr 131045W ul. Miodowa w m. Pilawa i odbudowa 375 mb kanalizacji deszczowej oraz chodnika – Gmina Pilawa	567 666,44
22	Budowa i przebudowa ulic oraz modernizacja i przebudowa dróg gminnych w Sobolewie - Gmina Sobolewo	2 691 678,95 (w tym środki samorządu województwa 156 559,96, środki budżetu państwa 784 593,00, PROW 929 230,09)
23	Remonty, przebudowa, modernizacja dróg gminnych: - drogi gminne publiczne – klasa dróg L (lokalne) – 4 146m - drogi gminne publiczne – klasa dróg D (dojazdowe) – 3 232 m - Gmina Trojanów	2 184 075,32
24	Przebudowa drogi gminnej 131316W w m. Ostrybór o długości 895 m; Przebudowa drogi gminnej 131312W w m. Nowy Żabieniec o długości 2104 m; Remont drogi gminnej w m. Skrucza o długości 312 m - Gmina Wilga	1375 824,46
25	Modernizacja drogi gminnej nr 131412W w m. Stefanów i Janówek na długości 500 mb – Gmina Żelechów	131 133,38
26	Modernizacja drogi gminnej nr 131415W w m. Janówek na długości 418 mb – Gmina Żelechów	133 778,39
27	Modernizacja drogi gminnej nr 131428W w m. Stary Goniwilk i łomnica na długości 990 mb – Gmina Żelechów	259 677,78
28	Modernizacja drogi gminnej nr 131445W w m. Stary Kęblów i Nowy Kęblów na długości 819 mb – Gmina Żelechów	539 920,48
29	Modernizacja drogi gminnej w m. Władysławów na długości 580 mb – Gmina Żelechów	230 219,62
30	Odbudowa drogi gminnej nr 131410W w m. Stary Kęblów i Nowy Kęblów na długości 819 mb – Gmina Żelechów	538 920,48
31	Odbudowa drogi gminnej nr 131412W w m. Stefanów na długości 999 mb – Gmina Żelechów	433 181,82
32	Przebudowa ulicy Jatkowej w m. Żelechów na długości 156 mb – Gmina Żelechów	156 743,06
33	Przebudowa ulicy Pudły w m. Żelechów na długości 168 mb – Gmina Żelechów	506 006,15

34		1. Remont dróg gminnych tj. ul. Białej, ul. Kilińskiego (cz. ul. Filtrowej – do połączenia z ul. Polną), ul. Pięknej, ul. Wspólnej w Łaskarzewie oraz dowóz na miejsce prowadzenia robót destruktu asfaltowego w miejscowości Maciejowice. Łączna długość remontowanych odcinków objęła 634 mb dróg –Miasto Łaskarzew	44 350,11
35		Przebudowa drogi gminnej w Łaskarzewie ul. Polna o długości 0,46 km – Miasto Łaskarzew	538 103,35 (w tym 100 000,00 samorząd województwa)
36		Przebudowa dróg gminnych na terenie miasta Łaskarzew: - 130568W – ul. Kopernika o długości 0,316 km – Miasto Łaskarzew	561 492,66
37		Przebudowa dróg gminnych na terenie miasta Łaskarzew: - 130510W – ul. Cicha o długości 0,340 km – Miasto Łaskarzew	560 640,21
38		Przebudowa dróg gminnych na terenie miasta Łaskarzew: - 130519W – ul. Jasna o długości 0,290 km – Miasto Łaskarzew	543 401,09
39		Przebudowa dróg gminnych na terenie miasta Łaskarzew: - 130569W – ul. Projektowana o długości 0,131 km – Miasto Łaskarzew	229 194,44
40		Przebudowa drogi gminnej nr 130576W w Łaskarzewie ul. Przychodnia o długości 0,385 km – Miasto Łaskarzew	383 451,66 (w tym 150 000,00 samorząd województwa)
41		Przebudowa drogi gminnej nr 130565W w Łaskarzewie ul. Zwycięstwa o długości 146,5 mb –Miasto Łaskarzew	184 775,90
42		Przebudowa drogi gminnej nr 130565W w Łaskarzewie ul. Konopnickiej o długości 100,0 mb –Miasto Łaskarzew	147 044,04
1	2018-2019	Przebudowa drogi gminnej nr 130553W w Łaskarzewie ul. Słowackiego o długości 0,516 km –Miasto Łaskarzew	729 071,87 (w tym 504 237,00 FDS)
1	2019	Modernizacja drogi gminnej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Laliny – Gmina Borowie	409 477,37
2		Poprawienie nawierzchni dróg lokalnych nawożonych żwirem i tłuczniem w m. Iwowe i Gózd	25 600,00
3		Przebudowano 2 305,00 mb dróg – Gmina Górzno	1 146 129,89
4		Przebudowa drogi gminnej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Kraski Dolne – Gmina Maciejowice	199 154,40
5		Przebudowa drogi wewnętrznej zlokalizowanej na działce gminnej nr 373 w miejscowości Podlęż – Gmina Maciejowice	47 061,34
6		Przebudowa ul. Łaskarzewskiej w miejscowości Maciejowice – Gmina Maciejowice	273 288,04
7		Przebudowa ul. Por. Eugeniusza Gołiszewskiego w miejscowości Maciejowice – Gmina Maciejowice	214 408,56
8		Przebudowa drogi gminnej nr 130702W w miejscowości Samogoszcz – Gmina Maciejowice	591 309,50
9		Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Kochów – Gmina Maciejowice	128 252,59

10	Przebudowa ul. Krótkiej w miejscowości Maciejowice – Gmina Maciejowice	166 194,23
11	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Leonów – Gmina Maciejowice	331 747,39
12	Przebudowa 2,393 m dróg - Gmina Miastków Kościelny	476 469,98
13	Przebudowa drogi we wsi Wola Starogrodzka 385 mb; Remont drogi we wsi Słup 240 mb; Remont drogi we wsi Stodzew 600 mb - Gmina Parysów	295 000,00
14	Przebudowa drogi (260 m) w m. Lucin – Gmina Garwolin	226 975,76
15	Przebudowa drogi gminnej Nr 130605W Dąbrowa – Aleksandrów –Izdebnio na odcinku 735 m – Gmina Łaskarzew	211 314,08
16	Przebudowę dróg gminnych na terenie miejscowości Zygmunt – 1 815 mb – Gmina Łaskarzew	912 755,56 (w tym 462 166,00 ze środków FDS)
17	Przebudowa dróg gminnych na terenie miejscowości Melanów o długości 390m i Ksawerynów o długości 620 mb. – Gmina Łaskarzew	171 382,54 (w tym 23 230,28 z funduszu sołectwa wsi Melanów)
18	Budowa dróg na osiedlu Wrzosowa w Pilawie. Wybudowano 468 mb dróg, w tym na ul. Różanej, ul. Wrzosowej. Dodatkowo budowa kanalizacji deszczowej i ścieżki pieszo – rowerowej na długości 340 mb – Gmina Pilawa	1 059 028,24
19	Przebudowa M.in. Owocowej w m. Trąbki o długości 375 m – Gmina Pilawa	221 776,31
20	Przebudowa drogi gminnej w m. Kobusy – 350 m – Gmina Sobolew	104 248,65
21	Przebudowa drogi gminnej w m. Godzisz – 280 m – Gmina Sobolew	69 046,79
22	Przebudowa drogi Sokół – Poręby – 350 m – Gmina Sobolew	138 750,15
23	Przebudowa ulicy Wesołej w m. Sobolew – 150 m – Gmina Sobolew	75 442,05
24	Przebudowa ul. Łaskarzewskiej w m. Sobolew – 310 m – Gmina Sobolew	96 701,99
25	Przebudowa drogi Ostrożeń – Anielów – 330 m – Gmina Sobolew	78 287,96
26	Przebudowa drogi gminnej w m. Chotynia /działka nr 443/ - 310 m – Gmina Sobolew	137 407,01
27	Przebudowa ulicy Sosnowej w m. Sobolew – 160 m – Gmina Sobolew	85 586,36
28	Przebudowa drogi w m. Sokół /działka nr 670/ - 204 m – Gmina Sobolew	62 796,42
29	Przebudowa drogi w m. Sokół /działka nr 695/1/ - 235 m – Gmina Sobolew	90 308,51

30	Przebudowa drogi gminnej w m. Kownacica /działka nr 499, 225/2, 914/ - 300 m – Gmina Sobolew	83 545,04
31	Przebudowa drogi gminnej w m. Kaleń Pierwszy /działka nr 379/ - 220m – Gmina Sobolew	83 545,04
32	Przebudowa ulicy Podlasie w Sobolewie – 402,5 m – Gmina Sobolew	167 061,06
33	Przebudowa drogi gminnej w m. Kownacica /w kierunku Zygmuntów/ - 201 m – Gmina Sobolew	52 086,20
34	Modernizacja ul. Leszowa – 480 m	192 785,77
35	Przebudowa drogi gminnej na działce nr 1405 w m. Godzisz/do Grabniaka/ - 220 m – Gmina Sobolew	91 603,51
36	Przebudowa drogi gminnej w Kaleniu Drugim na działce nr 225 – 441 m – Gmina Sobolew	149 530,570
37	Przebudowa drogi gminnej na działce nr 822/2 w m. Grabniaka-Godzisz – 110 m – Gmina Sobolew	35 284,89
38	Przebudowa ul Wiejskiej w Sobolewie – 242 m – Gmina Sobolew	77 785,20
39	Przebudowa drogi gminnej w na działce nr 2247/1 w Sobolewie – 90 m – Gmina Sobolew	43 996,51
40	Remonty, przebudowa, modernizacja dróg gminnych: - drogi gminne publiczne – klasa dróg L (lokalne) – 1 888 m - drogi gminne publiczne – klasa dróg D (dojazdowe) – 4 140 m - Gmina Trojanów	2 377 215,74
41	Remont drogi gminnej nr 131305 W ul. Polna w m. Wilga o długości 1,390 - Gmina Wilga	420 989,44
42	Przebudowa drogi gminnej nr 131419W w m. Łomnica na długości 998 mb – Gmina Żelechów	213 419,34
43	Przebudowa drogi gminnej nr 131421W w m. Wola Żelechowska na długości 863 mb – Gmina Żelechów	274 261,60
44	Przebudowa drogi gminnej nr 131441W w m. Władysławów II na długości 884 mb – Gmina Żelechów	184 440,22
45	Przebudowa drogi gminnej nr 131423W w m. Władysławów I na długości 508 mb – Gmina Żelechów	70 993,28
46	Przebudowa drogi gminnej nr 131414W w m. Janówek na długości 790 mb – Gmina Żelechów	271 469,38
47	Przebudowa drogi gminnej nr 131401W w m. Huta Żelechowska na długości 940 mb – Gmina Żelechów	130 181,00
48	Przebudowa drogi gminnej nr 131413W w m. Sokolniki na długości 606 mb – Gmina Żelechów	42 382,62
49	Przebudowa drogi gminnej nr 131412W od Stefanowa do Janówka na długości 800 mb – Gmina Żelechów	127 737,20
50	Przebudowa drogi gminnej nr 131571W w m. Żelechów ul. Letnisko na długości 545 mb – Gmina Żelechów	214 980,09
51	Przebudowa drogi gminnej nr 131427W w m. Stary Goniwilk na długości 557 mb – Gmina Żelechów	208 832,73

52		Przebudowa ul. Pułaskiego w Żelechowie na długości 320 mb – Gmina Żelechów	309 818,24
53		Remont ulicy Kolejowej –Miasto Łaskarzew	173 835,90
54		Remont nawierzchni gruntowej drogi publicznej o długości 100 mb –Miasto Łaskarzew	12 300,00

Wymiana okien i stolarki drzwiowej w budynkach na dźwiękoszczelne

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowane w latach 2018-2019 w miarę potrzeb i możliwości finansowych w wybranych Gminach

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2019	Wymieniono 40 szt. okien w budynku Urzędu Miasta Garwolina –Miasto Garwolin	160 081,84

Uwzględnianie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących zachowania standardów akustycznych

Realizacja zadania:

Zadanie ciągle. Realizowane przez jednostki gminne na etapie przygotowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W gminie Żelechów koszt wykonania planu w 2019 roku, w którym uwzględniono standardy akustyczne określone odrębnymi przepisami wyniósł 61 250,00 zł.

Edukacja z zakresu ochrony przed hałasem

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w miarę potrzeb i możliwości finansowych przez wybrane Gminy

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018 – 2019	Prowadzenie w placówkach oświatowych podległych Gminie edukacji w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie rozwiązań przyczyniających się do jego redukcji (m.in. promowanie transportu publicznego i jazdy na rowerze) – Gmina Garwolin.	b.d.

Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Tadeusza Kościuszki w Sobolewie:

- edukacja ekologiczna przeprowadzona w ramach zajęć lekcyjnych w formie pogadanek, wykładu, pracy z tekstem źródłowym, wykorzystania prezentacji własnych, multimedialnych materiałów edukacyjnych np. filmów, podejmowane działania obejmowały zagadnienia związane z ochroną powietrza, gleby i zasobów wodnych, gospodarowanie odpadami, ochrona bioróżnorodności;

- przeprowadzono etap szkolny Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.

wspierano edukację z zakresu:

- ochrony przed hałasem:
 - edukacja w ramach lekcji "biologii";

Zespół Szkół nr 1 im. Bohaterów Westerplatte w Garwolinie:

- edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody jest realizowana w ramach lekcji biologii we wszystkich klasach pierwszych liceum i technikum, które realizują starą podstawę programową;
- zorganizowano konkurs wiedzy o Marii Skłodowskiej-Curie z elementami ochrony środowiska;
- zorganizowano Konkurs z zakresu wiedzy o ochronie środowiska.

wspierano edukację z zakresu:

- ochrony przed hałasem:
 - opracowano gazetkę ścienną na korytarzu, przygotowano materiał do Eureka, Wygłoszenie referatu kl. 2,3 LO;

4.1.4. Awarie i klęski żywiołowe

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) mówiąc o „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niezabezpieczonych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. „Poważna awaria przemysłowa – określa poważną awarię w zakładzie”.

Odnoszą się one do takich zdarzeń jak:

1. Pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
2. Awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska

Na terenie powiatu nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii ani zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

Obowiązki kontroli związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej. WIOŚ realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez wykonywanie kontroli przedsiębiorstw. Współpracę koordynują sztaby zarządzania antykrzysowego w oparciu o opracowane plany zarządzania antykrzysowego.

Wspieranie edukacji z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane, co rocznie przez wybrane Gminy oraz Nadleśnictwa. Nadleśnictwa w ramach prowadzonych zajęć z edukacji przyrodniczo – leśnej porusza zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową lasów. Edukacja prowadzona jest bezpłatnie na terenie przedszkoli, szkół, ośrodków w obrębie powiatu garwolińskiego. Koszty ponoszone na materiały wykorzystywane i przekazane dla uczniów rozliczane są ogólnie w skali całej edukacji nadleśnictwa, bez wydzielania działu przeciwpożarowego.

Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Tadeusza Kościuszki w Sobolewie:

- edukacja ekologiczna przeprowadzona w ramach zajęć lekcyjnych w formie pogadarek, wykładu, pracy z tekstem źródłowym, wykorzystania prezentacji własnych, multimedialnych materiałów edukacyjnych np. filmów, podejmowane działania obejmowały zagadnienia związane z ochroną powietrza, gleby i zasobów wodnych, gospodarowanie odpadami, ochrona bioróżnorodności;
- przeprowadzono etap szkolny Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.

wspierano edukację z zakresu:

- ochrony przeciwpożarowej:
 - edukacja w ramach zajęć "edukacja dla bezpieczeństwa";

I Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Garwolinie:

wspierano edukację z zakresu:

- ochrony przeciwpożarowej:
 - kampania edukacyjno – informacyjna na temat szkodliwości wypalania traw;
 - Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej – Młodzież Zapobiega Pożarom”;

Doposażenie magazynu przeciwpowodziowego służącego Powiatowemu Centrum Zarządzania Kryzysowego

Realizacja zadania:

Zadania nie realizowano w latach 2018 – 2019.

Doposażenie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i Komendy Powiatowej Policji

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowano w latach 2018 – 2019.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Na pokrycie wydatków związanych z zakupem lekkiego samochodu kwatermistrzowskiego - Miasto Garwolin, Gmina Sobolew, Gmina	5 000,00 (każda z Gmin)

		Borowie, Gmina Garwolin, Gmina Górzno, Miasto i Gmina Pilawa, Gmina Miastków Kościelny, Gmina Żelechów, Gmina Łaskarzew oraz Gmina Trojanów	
2		Na pokrycie wydatków związanych z zakupem 10 opon do ciężkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego GCBA 8/48 Renault Kerax – Starostwo Powiatowe	20 000,00
1	2019	Na pokrycie wydatków związanych z zakupem 6 opon do samochodu pożarniczego - Starostwo Powiatowe	20 000,00
2		Na pokrycie wydatków związanych z zakupem samochodu pożarniczego z wyposażeniem – Miasto Garwolin, Gmina Borowie, Gmina Garwolin, Miasto i Gmina Pilawa, Gmina Miastków Kościelny, Miasto Łaskarzew, Gmina Trojanów, Gmina Wilga, Gmina Parysów, Gmina Maciejowice, Gmina Górzno	25 000,00 (Miasto Garwolin, gmina Borowie, gmina Garwolin, Miasto i Gmina Pilawa, gmina Wilga) 20 000,00 (gmina Trojanów) 10 000,00 (Gmina Miastków Kościelny, gmina Parysów) 5 000,00 (Gmina Łaskarzew, gmina Maciejowice) 4 000,00 (Gmina Górzno)
3		Zakup dwóch radiowozów dla potrzeb Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie - Starostwo Powiatowe	85 000,00
4		Przekazanie działki dla Państwowej Straży Pożarnej na Garwolińskiej Strefie Aktywności Gospodarczej o pow. 1,5 ha. Z przeznaczeniem na budowę nowej strażnicy.	-
5		Zakup nowoczesnego wyposażenia ratowniczego dla PSP w Garwolinie	35 670,00

Budowa drogi przeciwpożarowej w leśnictwie Rogalec

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019. Sporządzono dokumentację geodezyjną oraz projektową o łącznej wartości 12 460,00. Inwestycja oczekuje na wydanie decyzji pozwolenia na budowę.

Utrzymanie i odnawianie pasów przeciwpożarowych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019 w miarę potrzeb i możliwości finansowych przez Nadleśnictwa.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Pasy przeciwpożarowe typu A na powierzchni 1,5 ha – Nadleśnictwo Celestynów	917,82
2		Pasy przeciwpożarowe typu B na powierzchni 10 km – Nadleśnictwo Celestynów	672,00
1	2019	Pasy przeciwpożarowe typu A na powierzchni 2,0 ha – Nadleśnictwo Celestynów	1328,00
2		Pasy przeciwpożarowe typu B na powierzchni 10 km – Nadleśnictwo Celestynów	704,00

Utrzymanie, budowa i modernizacja dróg i dojazdów oraz zbiorników przeciwpożarowych, monitoring

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019 w miarę potrzeb i możliwości finansowych przez Nadleśnictwa.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Utrzymanie, budowa i modernizacja dróg i dojazdów do zbiorników przeciwpożarowych – Nadleśnictwo Garwolin	564 399,33
1	2019	Utrzymanie, budowa i modernizacja dróg i dojazdów do zbiorników przeciwpożarowych – Nadleśnictwo Garwolin	225 189,06

Remonty dojazdów przeciwpożarowych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019 w miarę potrzeb i możliwości finansowych przez Nadleśnictwo Celestynów.

W ramach prac utrzymaniowych usuwano miejscowe ubytki w nawierzchni, profilowano nawierzchnię, oczyszczono pobocza, remontowano przepusty. W roku 2018 poniesiono koszt 11 951,00 zł (ok. 210 ton atestowanego gruzu betonowego), zaś w 2019 – 23 810,00 zł (ok. 230 ton kruszywa naturalnego)

Realizacja projektu pn.: „Zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom pożarów w Nadleśnictwie Celestynów”

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowano. Nadleśnictwo Celestynów nie poniosło kosztów z tytułu realizacji powyższego zadania.

Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019 przez Gminy.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Zakupiono sprzęt i urządzenia do ratownictwa ppoż. Dla jednostek OSP na terenie gminy Borowie – Gmina Borowie	34 037,00 (99% środków realizowanych ze środków Ministra Środowiska)
2		Wyposażenie Straży - Gmina Górzno	25 028,00
3		Wyposażenie w sprzęt strażacki oraz odzież ochronną - Gmina Miastków Kościelny	86 777,90
4		Zakup sprzętu strażackiego oraz odzieży ochronnej – Gmina Parysów	54 844,05
5		Zakupiono: średni samochód ratowniczo – gaśniczy na podwoziu MAN – Gmina Garwolin	890 151,00 (w tym 425 tys. NFOŚiGW oraz WFOŚiGW, 350 tys. pożyczka od ww. instytucji, 75 tys. od KG PSP)
6		Zakupiono niezbędny sprzęt dla Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych – Gmina Garwolin	153 725,51
7		Zakupiony został niezbędny sprzęt ratowniczy dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych –Gmina Łaskarzew.	51 955,44 (w tym 37,6 tys. z Ministerstwa Sprawiedliwości)
8		Zakup sprzętu ratownictwa dla OSP w Gończycach oraz OSP Sobolew. Jednostka została przyłączona do KSRG. Wsparcie Państwowej Straży Pożarnej na potrzeby komendy Powiatowej Straży Pożarnej – zorganizowanie systemu łączności Zakup samochodu dla OSP Chotynia samochodu dla OSP Gończyce - Gmina Sobolew	1 040 460,00 (w tym dofinansowanie z WFOŚiGW 370 000,00, środki budżetu państwa 90 900,00 oraz środki samorządu województwa 130 000,00)
9		Zakup samochodu pożarniczego oraz specjalistyczny sprzęt ratowniczy - Gmina Trojanów	275 492,22
10		Zakup sprzętu strażackiego oraz odzieży ochronnej - Gmina Wilga	40 127,46
11		Doposażenie OSP Gózdki, OSP Goniwilk, OSP Wola Żelechowska, OSP Władysławów, OSP Huta Żelechowska, OSP Zakrzówek, OSP Żelechów, OSP Łomnica, OSP Kalinów, OSP Piastów, OSP Stefanów – Gmina Żelechów	45 487,73

12		Zakup sprzętu dla potrzeb funkcjonowania OSP – Miasto Garwolin	49 818,99
13		Zakupienie niezbędnego wyposażenie jednostki OSP w Łaskarzewie– Miasto Łaskarzew	9 343,25 (w tym 9 339,91 środki budżetu państwa)
1	2019	Zakup średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Chromin – Gmina Borowie	789 783,00 (w tym 59 000,00 z WFOŚiGW, 46 000,00 z NFOŚiGW, 220 000,00 z MSWiA, 160 000,00 z PSP, 100 000,00 Urząd Marszałkowski w Warszawie, pozostałe 205 000,00 ze środków budżetu Gminy Borowie)
2		Zakup sprzętu ratowniczego dla OSP Chromin – Gmina Borowie	31 630,86 (w tym 28 467,77 z WFOŚiGW)
3		Zakup nowego samochodu dla OSP Unin i zakup ubrań specjalnych –Gmina Górzno	822 316,50
4		Zakup sprzętu ratowniczego dla trzech jednostek OSP z terenu Gminy Maciejowice– Gmina Maciejowice	32 687,56
5		Zakup drona wielozadaniowego– Gmina Maciejowice	17 958,00
6		Gmina Miastków Kościelny	74 272,60
7		Zakup sprzętu strażackiego oraz odzieży ochronnej – Gmina Parysów	47 316,30
8		Zakupu umundurowania ze środków Firm Ubezpieczeniowych otrzymanego z Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP m.in. Mazowieckiego oraz ponadto dofinansowanie w ramach rządowego programu „5000 plus” - Gmina Łaskarzew	62 866,36
9		- budowa garażu dla OSP Godzisz- Kobusy wraz z zagospodarowaniem terenu - zakup wyposażenia i sprzętu ratownictwa na rzecz ochotniczych straży pożarnych – - wsparcie Państwowej Straży Pożarnej na potrzeby Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Garwolinie na - zakup samochodu kwatermistrzowskiego na zakup samochodu pożarniczego z wyposażeniem - remont dachu strażnicy OSP w Ostrożeniu Drugim - zakup ubrań specjalistycznych dla Jednostek ochotniczych Straży Pożarnych w Gończycach	346 774 47 (dotacja z WFOŚiGW – 163 856)
10		Zakup odzieży ochronnej oraz specjalistycznego sprzętu ratowniczego	16 982,80

		- Gmina Trojanów	
11		Zakup nowego średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP w Wildze - Gmina Wilga	463 712,00
12		Doposażenie OSP Gózddek, OSP Goniwilk, OSP Wola Żelechowska, OSP Władysławów, OSP Huta Żelechowska, OSP Zakrzówek, OSP Żelechów, OSP Łomnica, OSP Kalinów, OSP Piastów, OSP Stefanów – Gmina Żelechów	148 302,10
13		Zakup sprzętu dla potrzeb funkcjonowania OSP – Miasto Garwolin	1 025 296,30
14		Zakup sprzętu rat niczego -Miasto Łaskarzew	19 921,08

Edukacja z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane, co rocznie.

Nadleśnictwo Celestynów podejmuje szereg działań, które mają na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem pożarów w lasach, a także informowanie o działaniach z zakresu przeciwdziałania pożarom podejmowanych przez leśników. W okresie ok. kwietnia do października edukatorzy z Centrum Edukacji Leśnej podczas swoich zajęć edukacyjnych podejmują temat pożarów lasów i ich zabiegania. W roku 2018 we wspomnianym okresie przeprowadzono zajęcia, w których wzięło udział ponad 39 tys., odbiorców. W roku 2019 przeprowadzono prawie 600 zajęć w Sali oraz zajęć terenowych, gdzie leśnicy podejmowali temat ochrony przeciwpożarowej. Wzięło w nich udział łącznie ponad 19 tys. odbiorców. Wszystkie zajęcia były bezpłatne i organizowane bez ponoszenia kosztów, wykorzystując pomoce dydaktyczne oraz wyposażenie Centrum Edukacji Leśnej. Szczególnie wykorzystywana była makieta lasu, na której przedstawiono pożar terenu leśnego oraz wieże przeciwpożarową. Makieta lasu stwarza doskonałą okazję do podejmowania rozmów z uczestnikami zajęć edukacyjnych.

Ponadto leśnicy biorą udział w akacjach edukacyjnych, gdzie również podejmują tematy związane z ochroną przeciwpożarową lasu. Do najważniejszych wydarzeń należały:

ROK 2018:

- 18.02.2018 Piknik edukacyjny w CELu „Jak leśnicy chronią las?”
- 19.06.2018 Piknik edukacyjny w CELu „Bezpieczne wakacje”
- 01.07.2018 Dzień Otwarty w Centrum Edukacji Leśnej
- 23.09.2018 Piknik Edukacyjny z Radiowcami

ROK 2019:

- 13.05.2019 Turniej gry planszowej „Żywiły lasu”
- 25-26.05.2019 Piknik rodzinny przed Arkadią (Warszawa)
- 23.06.2019 10cio lecie Centrum Edukacji Leśnej
- 1.06.2019 Dzień Dziecka w ogrodach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

- 15-16.06.2019 Bezpieczne wakacje na Bulwarach Wiślanych
- 22.09.2019 Święto pogody w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej
- 13.10.2019 Piknik „Spotkajmy się w CELu”

Ponadto zakupiono tablice informacyjne dot. ochrony przeciwpożarowej o łącznej wartości 2 334,00

4.1.5. Gospodarowanie odpadami

Wspieranie organizacji imprez masowych związanych z ochroną środowiska: Dzień Ziemi, Dzień Ochrony Środowiska, Sprzątanie Świata, konkursy ekologiczne

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane, co roku przez organizacje pozarządowe, Gminy i Nadleśnictwa.

- Akcja Sprzątanie Świata;
- Dzień Ochrony Środowiska;
- Festiwal Nauk Przyrodniczych;
- Noc Biologów na Uniwersytecie Warszawskim.

Środki na te działania pochodziły od: organizatorów, rodziców, wkładu pracy nauczycieli i uczniów, Nadleśnictwa Garwolińskiego oraz Zakładu Usługowo – Handlowego T. Pogoda. (Gmina Garwolin)

Zorganizowano- Dzień Ziemi, Dzień Ochrony Środowiska- przedsięwzięcie w zasięgu społeczności szkolnej (połączono, jako jedno przedsięwzięcie). Brak źródeł ich finansowania. (Gmina Garwolin)

Urząd Gminy w Maciejowicach prowadzi w porozumieniu z placówkami oświatowymi akcje Sprzątania Świata.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	W dniach 21-22 września 2018 r. Gmina Garwolin wspólnie z dyrektorami placówek oświatowych z terenu gminy Garwolin, zorganizowała i przeprowadziła akcję „Sprzątanie obszaru gminy Garwolin”, w której udział wzięli uczniowie z 6 szkół. Gmina Garwolin sfinansowała zakup rękawic i worków foliowych. – Gmina Garwolin	b.d.
2		Gmina Garwolin wspólnie z Miastem Garwolin, Krajową Izbą Kominiarzy, Starostą Powiatu Garwolińskiego przy współudziale Państwowej Straży Pożarnej w dniu 30 listopada 2018 r. na terenie targowiska w Garwolinie, przeprowadziła pokaz edukacyjno-ekologiczny m.in. dla mieszkańców gminy Garwolin, w ramach walki z problemem zanieczyszczenia powietrza. W trakcie pokazu kominiarze przeprowadzili pokaz palenia w piecach węglowych tzw.	b.d.

		Metodą „od góry”. Metoda ta pozwala na znaczne zmniejszenie ilości pyłów, które emitowane są do atmosfery w wyniku spalania węgla. Palenie „od góry” jest przy tym bardziej ekonomiczne, pozwala na zmniejszenie ilości zużywanego opału, i tym samym znaczne oszczędności finansowe.. – Gmina Garwolin		
		Akcja sprzątania świata prowadzona w szkołach znajdujących się na terenie Gminy Sobolew Spotkania edukacyjno – informacyjne dla uczniów szkół nt. zasad segregacji odpadów w Gminie Sobolew. W akcjach udział brało ok 990 uczniów - Gmina Sobolew	1053,79	
3		Akcja Sprzątanie Świata (zakup worków foliowych i lateksowych rękawic). Udział wzięło 324 uczniów –Miasto Łaskarzew	213,00	
4		Współorganizacja Krajowego Programu Czyste Powietrze, w Świetlicy Wiejskiej w Woli Łaskarzewskiej – Gmina Łaskarzew	b.d.	
1	2019	Piknik ekologiczny na dawnym wysypisku odpadów w m. Słup Pierwszy. Koszt zorganizowania pikniku ekologicznego – Gmina Borowie	5000,00	
2		Udział dzięki i młodzieży w akcji Sprzątanie Świata - Gmina Górzno	600,00	
3		W dniach 20-21 września 2019 r. Gmina Garwolin wspólnie z dyrektorami placówek oświatowych z terenu gminy Garwolin, zorganizowała i przeprowadziła akcję „Sprzątanie obszaru gminy Garwolin”, w której udział wzięli uczniowie z 5 szkół. Gmina Garwolin sfinansowała zakup rękawic i worków foliowych.. – Gmina Garwolin	b.d.	
4		Akcja sprzątania świata prowadzona w szkołach znajdujących się na terenie Gminy Sobolew Spotkania edukacyjno – informacyjne dla uczniów szkół nt. zasad segregacji odpadów w Gminie Sobolew. W akcjach udział brało ok 990 uczniów - Gmina Sobolew	800,000	
Usuwanie wyrobów azbestowych				
Realizacja zadania:				

Zadanie realizowane corocznie na podstawie opracowanych Programów Usuwania Azbestu dla poszczególnych Gmin oraz w oparciu o Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Wykonano zadanie pn.: „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na budynkach znajdujących się na terenie gminy Borowie. Dofinansowanie objęło 45 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu dla odbioru, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 176,400 Mg odpadów zawierających azbest – Gmina Borowie	62 868,96 (w tym 50 295,50 z WFOŚiGW)
2		Usunięcie 95,40 Mg wyrobów zawierających azbest - Gmina Górzno	32 962,20
3		Utylizacja płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych na terenie Gminy Maciejowice – etap X - w ilości 195,712 Mg- Gmina Maciejowice	45 867,06 zł
4		Usunięto i unieszkodliwiono wyrobów zawierających azbest w ilości 78,16 Mg - Gmina Miastków Kościelny	27 333,07
5		Usunięto i unieszkodliwiono wyrobów zawierających azbest w ilości 118,46 Mg, łącznie zostało objętych 55 nieruchomości – Gmina Garwolin	37 101,67 (dotacja z WFOŚiGW)
6		Odebrano 95,37 Mg odpadów zawierających azbest z 40 gospodarstw – Gmina Łaskarzew	24 067,91 (z tym 17 277,26 z WFOŚiGW)
7		Wymiana pokryć dachowych z płyt azbestowo – cementowych. Usunięcie odpadów niebezpiecznych w ilości 68,926 Mg – Gmina Pilawa	18 383,35
8		Usunięto i unieszkodliwiono wyroby zawierających azbest – 78,690 Mg – Gmina Sobolew	19 121,67 (w tym 13 594,10 dotacja z WFOŚiGW)
9		Usunięto i unieszkodliwiono wyroby zawierających azbest – 111,792 Mg Gmina Trojanów	29 157,59
10		Demontaż, transport i utylizacja płyt azbestowo – cementowych z terenu miasta w gminy Żelechów w ilości 6652 m ² tj. 83,984 Mg– Gmina Żelechów	21 195,05

11		Usunięto 66,64 Mg wyrobów zawierających azbest – Miasto Garwolin	21 108,25
12		Usunięto i unieszkodliwiono azbest w ilości 25,734 Mg – Miasto Łaskarzew	8 059,89 (dotacja z WFOŚiGW 6 447,00)
1	2019	Wykonano dwa zadania pn.: „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest na budynkach znajdujących się na terenie gminy Borowie. Dofinansowanie objęło 31 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu dla odbioru, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 94,393 Mg odpadów zawierających azbest. Dofinansowaniem drugiego zadania objęto 12 nieruchomości z terenu gminy Borowie w zakresie demontażu lub odbioru, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Efekt rzeczowy i ekologiczny, polegający na unieszkodliwieniu 33,711 Mg odpadów zawierających azbest. Łącznie zebrano 128,054 Mg wyrobów zawierających azbest z 43 nieruchomości – Gmina Borowie	35 673,98 (w tym 28 123,99 z WFOŚiGW)
2		Unieszkodliwiono 36 Mg wyrobów zawierających azbest- Gmina Górzno	27 747,55
3		Utylizacja płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych na terenie Gminy Maciejowice – etap XI - w ilości 147 Mg- Gmina Maciejowice	29 846,88 zł
4		Usunięto i unieszkodliwiono wyrobów zawierających azbest w ilości 84,64 Mg - Gmina Miastków Kościelny	27 356,00
5		Usunięto i unieszkodliwiono wyrobów zawierających azbest w ilości 138,33 Mg, łącznie zostało objętych 66 nieruchomości – Gmina Garwolin	50 794,78
6		Odebrano 97,56 Mg odpadów zawierających azbest z 47 gospodarstw – Gmina Łaskarzew	21 756,86 (z tym 12 229,80 z WFOŚiGW)
7		Odebrano i poddano utylizacji płyty faliste azbestowo – cementowe o łącznej masie 151,114 Mg - Gmina Pilawa	41 815,04 (dofinansowane z WFOŚiGW)
8		Usunięto i unieszkodliwiono wyroby zawierające azbest w postaci zdemontowanych płyt dachowych wykonanych z azbestu w ilości 138,32 ton z 61 gospodarstw domowych – Gmina Sobolew	31 370,98 (w tym 15 685,00 dotacja z WFOŚiGW)

9		Usunięto 202,47 Mg wyrobów zawierających azbest - Gmina Trojanów	202,47
10		Usunięto 143 Mg wyrobów zawierających azbest - Gmina Wilga	28 016,80
11		Demontaż, transport i utylizacja płyt azbestowo – cementowych z terenu miasta w gminy Żelechów w ilości 3970 m ² tj. 47,64 Mg– Gmina Żelechów	10 618,96
12		Usunięto 46,965 Mg wyrobów azbestowych – Miasto Garwolin	17 675,77
13		Usunięto i unieszkodliwiono azbest w ilości 39,270 Mg – Miasto Łaskarzew	7 952,18 (dotacja z WFOŚiGW 3 976,00)

Utrzymanie i obsługa systemów gospodarowania odpadami

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane ciągle.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Borowie	344 664,00
2		Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Górzno	420 000,00
3		Koszty wywozu odpadów komunalnych, Koszty obsługi systemu – Gmina Maciejowice	756 600, 00
4		Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Miastków Kościelny	548 236,24
5		Odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, PSZOK, Usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania, Pozostałe wydatki związane z obsługą systemu gospodarki odpadami (tzn. obsługa informatyczna, przesyłki pocztowe, zakup materiałów biurowych itp.), Wynagrodzenia i pochodne – Gmina Garwolin	833 094,70
6		Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Trojanów	644 753,52
7		Koszt utrzymania i obsługi systemu – Gmina Żelechów	585 000,00
8		Objęcie wszystkich mieszkańców miasta systemem selektywnego zbierania odpadów –	360 000,00

		Miasto Łaskarzew	
1	2019	Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Borowie	696 158,69
2		Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Górzno	764 800,00
3		Koszty wywozu odpadów komunalnych, Koszty obsługi systemu – Gmina Maciejowice	526 560,00
4		Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Miastków Kościelny	304 962,37
5		Odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, Obsługa administracyjna systemu, Edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, Usunięcie odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2019r., poz. 701 z późn. Zm.) – Gmina Garwolin	2 017 014,48
6		Utrzymanie i obsługa systemu gospodarowania odpadami na terenie Gminy Trojanów	972 000,00
7		Koszt utrzymania i obsługi systemu – Gmina Żelechów	1 568 367,36
8		Objęcie wszystkich mieszkańców miasta systemem selektywnego zbierania odpadów – Miasto Łaskarzew	707 280,00
Likwidacja dzikich wysypisk			
Realizacja zadania:			
Zadanie realizowane ciągle zarówno przez Gminy jak i Nadleśnictwa. W roku 2018-2019 nadleśnictwo Garwolin oraz Celestynów nie odnotowało stałych dzikich wysypisk śmieci. Jednak problem śmieci stanowi dość duży problem. Miejscowa społeczność z gospodarstw domowych cyklicznie do lasów wywozi odpady komunalne oraz wielkogabarytowe. Śmieci na bieżąco zostają uprzątnięte i wywiezione.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]

1	2018	Uprzątnięto 3 miejsca (odpady uprzątnęli właściciele nieruchomości oraz pracownicy Urzędu Gminy Maciejowice) – Gmina Maciejowice	b.d
2		Zebranie i wywiezienie 1,7 Mg śmieci na terenie powiatu Garwolińskiego – Nadleśnictwo Celestynów	9 091,85
3		Sprzątanie i wywóz śmieci z terenów lasów państwowych – Nadleśnictwo Garwolin	33 660,48
1	2019	Usunięto jedno dzikie wysypisko śmieci - Gmina Górzno	2 278,02
2		Uprzątnięto 3 miejsca (odpady uprzątnęli właściciele nieruchomości oraz PZW w ramach sprzątania brzegów Wisły) – Gmina Maciejowice	b.d
3		Zebranie i wywiezienie 0,98 Mg śmieci na terenie powiatu Garwolińskiego – Nadleśnictwo Celestynów	7 962,20
4		Sprzątanie i wywóz śmieci z terenów lasów państwowych – Nadleśnictwo Garwolin	33 660,48

Monitoring zamkniętych składowisk odpadów

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane corocznie w wybranych jednostkach gminnych, w których występują składowiska odpadów.

Monitoring zamkniętych składowisk odpadów prowadzono m.in. w zakresie:

- badania wód podziemnych (objętość i skład wód)
- badania wód odciekowych (skład i poziom wód)
- analizy emisji i składu gazu składowiskowego
- sprawności systemu odgazowania gazu składowiskowego
- ocena przebiegu osiadania powierzchni składowiska (ocena przebiegu osiadania powierzchni składowiska odpadów, wyznaczana metodami geodezyjnymi, z wykorzystaniem ustalonych raperów, oraz ocena statyczności zboczy określana metodami geotechnicznymi)
- pomiar opadów atmosferycznych – zakup danych z IMGW (Gmina Łaskarzew)

W gminie Maciejowice jedno zamknięte składowisko zostało już zrekultywowane i nie wymaga prowadzenia monitoringu.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Monitoring zamkniętego składowiska odpadów w m. Słup Pierwszy– Gmina Borowie	2 564,55
2		Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego na składowisku odpadów komunalnych w	8831,40

		miejsowości Krępa – Gmina Sobolew	
3		Monitoring zamkniętego składowiska odpadów w Kottówce – Gmina Żelechów	1 722,00
4		Monitoring zamkniętych składowisk odpadów - Miasto Łaskarzew	5 694,90
1	2019	Monitoring zamkniętego składowiska odpadów w m. Słup Pierwszy– Gmina Borowie	2 045,49
2		Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego na składowisku odpadów komunalnych w miejscowości Krępa – Gmina Sobolew	8831,40
3		Monitoring zamkniętego składowiska odpadów w Kottówce – Gmina Żelechów	1 968,00
Działalność informacyjno – edukacyjna w zakresie gospodarowania odpadami			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie ciągle. W ramach działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami gminy rozpowszechniają zredagowane przez siebie broszury informacyjne. Przy udziale firm odbierających odpady z terenu gmin rozpowszechniane są zarówno harmonogramy jak i ulotki dotyczące właściwej segregacji odpadów. Działania te są uzupełniane poprzez umieszczanie stosownych informacji na stronie internetowej Urzędów.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018 - 2019	Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w placówkach oświatowych podległych Gminie – uświadamianie poszanowania przyrody, segregacji odpadów i nauka powtórnego ich wykorzystania w szkołach – Gmina Garwolin	b.d.
2		Wykonanie ulotki informacyjnej dotyczące prawidłowej segregacji odpadów dla wszystkich właścicieli nieruchomości w ilości 5000 sztuk, rool-upy informacyjne na temat prawidłowej segregacji odpadów i produktów uzyskiwanych z recyklingu, przeznaczone do placówek publicznych – ilość 20 szt., plakaty informacyjne na temat prawidłowej segregacji odpadów skierowane do zakładów pracy – w ilości 200 szt., materiały dydaktyczne – edukacyjne 0 puzzle na podkładce, z tematyką obejmującą recykling odpadów, przeznaczone do wykorzystania w przedszkolach – w ilości 80 szt. – Gmin Piława	9 889,20
3		Gmina Łaskarzew w 2019 r. wystąpiła z wnioskiem do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w	-

		Warszawie z wnioskiem o dofinansowanie zadania "Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej".		
Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku unieszkodliwiania odpadów				
<i>Realizacja zadania:</i>				
Zadanie realizowane w latach 2018- 2019 przez WIOŚ. Kontrolę podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania transportu odzysku unieszkodliwiania odpadów prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. W roku 2018 WIOŚ przeprowadził kontrolę następujących podmiotów: 1. EKO ERDE Sp. z o.o. 2. Zakład Usługowo – Handlowy AUTO-BAKS 3. P.P.H.U.K. Mikulski 4. Huta Czechy 5. Huta Szkła Kazimierz Dziubak W roku 2019 WIOŚ przeprowadził kontrolę następujących podmiotów: 1. Eco – Europa Energy 2. POLLENA S.A. Fabryka Opakowań Kosmetycznych 3. Huta Szkła Kazimierz Dziubak 4. TEDI POL Teodora Gołombiowska 5. F.H.U. Michał Belka 6. EKO ERDE Sp. z o.o. 7. FPHU DREWPOL Henryk Zając 8. Przetwarzanie odpadów Nietalowych Mariusz Pielak 9. ZignagoVetro Polska S.A.				

4.1.6. Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe na terenie powiatu reprezentowane są głównie przez Wisłę oraz jej 3 prawobrzeżne dopływy – Wilgę, Promnik i Okrzejkę oraz ich dopływy: Borowiankę, Przerytkę, Korytkę, Zadybkę, Olszankę, Śliz, Mierzączkę, Rydnię, Pytlochę oraz Łukówkę. Zlewnie niższych rzędów kształtują niewielkie strugi tworzące w większości system dorzecza Wilgi, Promnika i Okrzejki.

Na obszarze powiatu w latach 2018-2019 przeprowadzono badania monitoringu wód powierzchniowych w zakresie programu monitoringu diagnostycznego (MD) i monitoringu operacyjnego (MO) w punktach reprezentatywnych (ppk) na jednolitych częściach wód powierzchniowych.

Powiat garwoliński położony jest na jednolitych częściach wód podziemnych nr66. Jest to JCWPd monitorowana, o dobrym stanie chemicznych i ilościowych a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych nie jest zagrożona. Działaniem podstawowym dla powyższego JCWPd są administracyjne, optymalizacja zużycia wody oraz sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód.

Na terenie powiatu garwolińskiego znajduje się **Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 2151 Subniecka Warszawska – część centralna o powierzchni 17 500,00 km².**

Zgodnie z Mapami zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego zachodnia część powiatu, wzdłuż rzeki Wisły i jej dopływów jest zagrożona powodzią, są to gminy – Wilga, Maciejowice, część gminy Łaskarzew, Sobolew oraz Trojanów.

Dofinansowanie zakupu i modernizacji sprzętu dla Rejonowego Związku Spółek Wodnych, służącego konserwacji urządzeń melioracyjnych

Realizacja zadania:

Zadanie zrealizowano w roku 2019. Dofinansowano 4 spółki wodne w łącznej wysokości 20 000,00 na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych.

Bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych, urządzeń i budowli wodnych oraz cieków wodnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019. We własności gminy Maciejowice znajduje się zbiornik małej retencji w Podzamczu. Jego bieżąca coroczna konserwacja prowadzona jest w ramach zadań pracowników Referatu Gospodarczego (koszenie i naprawa grobli). Pracownicy referatu prowadzą również coroczną konserwację rzeki Okrzejki na odcinku wskazanym w pozwoleniu wodnoprawnym na odprowadzanie ścieków oczyszczonych z oczyszczalni.

Konserwacją cieków wodnych na terenie gminy zajmuje się Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny Garwolin.

We własności Nadleśnictw Garwolin znajduje się kompleks małej retencji wodnej na terenie lasów Malamówka.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Przebudowa дренаżu ul. Cicha w Borowiu – Gmina Borowie	8 979,00
2		Opłaty wnoszone do Rejonowego Związku Spółek Wodnych na konserwację urządzeń melioracyjnych - Gmina Żelechów	200,13
3		Konserwacja jazu żelbetowego na rzece Wilga, wykaszanie skarp rzeki Wilgi, zbiornika wodnego, kanału ulgi, naprawa wałów oraz odmulanie i wykaszanie rowów – Miasto Garwolin	42 427,2
4		Wykonanie rowu odprowadzającego wody opadowe z drogi gminnej oznaczonej, jako działka ewidencyjna nr 1727 – Gmina Miasta Łaskarzew	600,24

5		12 zadań dot. bieżącej konserwacji urządzeń melioracyjnych, urządzeń i budowli wodnych oraz cieków wodnych w ramach planu pn. Program realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną” – RZGW Warszawa	347 605,04	
1	2019	Oczyszczenie rowu melioracyjnego na trasie Chromin – Laliny – Gmina Borowie	10 000,00	
2		Remont SUW Wilga polegający na regeneracji ujęcia wody - Gmina Wilga	98 400,00	
3		Opłaty wnoszone do Rejonowego Związku Spółek Wodnych na konserwację urządzeń melioracyjnych - Gmina Żelechów	192,00	
4		Konserwacja jazu żelbetowego na rzece Wilga, wykaszanie skarp rzeki Wilgi, zbiornika wodnego, kanału ulgi, naprawa wałów oraz odmulanie i wykaszanie rowów, wykoszenie koryta rzeki Wilgi	100 317,80	
5		Konserwacja urządzeń melioracyjnych przez Rejonowy Związek Spółek Wodnych – Gmina Łaskarzew	52 888,00	
6		31 zadań dot. bieżącej konserwacji urządzeń melioracyjnych, urządzeń i budowli wodnych oraz cieków wodnych w ramach planu pn. Program realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną” – RZGW Warszawa	1 955 357,28	
Rozbudowa obwałowania rzeki Wisły i Wilgi na Dł. 17,725 km				
<i>Realizacja zadania:</i>				
Zadania nie zrealizowano w latach 2018-2019.				
Rozbudowa wału przeciwpowodziowego rzeki Okrzejki w gm. Maciejowice: przebudowa wału na Dł. 7,379 km, budowa wału na Dł. 1,689 km				
<i>Realizacja zadania:</i>				
Zadania nie zrealizowano w latach 2018-2019.				
Budowa zbiorników retencyjnych				
<i>Realizacja zadania:</i>				

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019 przez Gminy oraz Nadleśnictwa.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018 -2019	Opracowanie projektu budowy zbiornika retencyjnego w m. Borowie – Gmina Borowie	86 715,00
2		Wykup gruntów pod budowę zbiornika retencyjnego – Gmina Borowie	537 556,27
3		Budowa zbiornika retencyjnego z budowlami hydrotechnicznymi tj. komory, kolektory, pompownia przelewowa, ujęcie wody. - Miasto Garwolin	710 300,00
1	2019	Budowa zbiornika retencyjnego wody wraz z uzbrojeniem przy SUW w Wildze - Gmina Wilga	621 447,00

Realizacja projektu pn.: "Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych" (budowa 8 zastawek i 5 przepustów)

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane. W nadleśnictwie Celestynów sporządzono dokumentację projektową, uzyskano wszystkie zgody i pozwolenia wynikające z przepisów prawa oraz zawarto umowy na roboty budowlane i nadzór inwestorski – z terminem realizacji do 30.10.2020 r. Na etapie sporządzania projektu zmodyfikowano ilość obiektów – obecnie jest 9 zastawek i 2 przepusty.

Nakłady poniesione na przedmiotowe zadanie:

- 20 964,00 zł – 2018 rok
- 6 829,00 zł – 2019 rok

Prowadzenie monitoringu, jakości wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane ciągle przez WIOŚ (do 2019 r.) i GIOŚ (od 2019 r.).

Inne zadania związane z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną

Zadania realizowane w latach 2018- 2019 przez PWG WP RZGW w Warszawie

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły odc. Tyrzyn-Pasternik w km: 0+000-18+800, gm. Maciejowice	40 201,92

2		Konserwacja 7 km wału prawego rzeki Wisły na terenie gm. Wilga od km 3+150 do 10+050	9 375,00
3		Koszenie wału przeciwpowodziowego - lewy rz. Wilgi od km 0+000 do km 2+400 NW Garwolin	23 586,29
4		Koszenie wału przeciwpowodziowego - prawy rz. Wilgi od km 0+000 do km 2+350 NW Garwolin	
5		Koszenie wału przeciwpowodziowego(kierujący), prawy brzeg rz. Wisły od km 0+000 do km 1+590 NW Garwolin	
6		Konserwacja prawostronnego wału przeciwpowodziowego rz. Wisły na odcinku Pasternik - Ostrów oraz wałów rz. Okrzejki	38043,56
7		Konserwacja rzeki Mierzączki w km 0+000-20+668	72351,05
8		Konserwacja rzeki Kanał Ulgi w km 0+000-0+903 oraz rz. Wilga w km 23+290-27+516	59 091,89
9		Konserwacja rzeki Kanał Obliński w km 0+000-2+821	13 177,85
10		Konserwacja rzeki Korytki w km 3+350-15+150	52 890,75
111		Likwidacja ubytków w korpusie wału p. powodziowego i brzegu rz. Okrzejki	16 476,94
12		Usuwanie zatorów na rzekach NW Garwolin w ZZ Warszawa-rozbiórka tam bobrowych	22 409,79
1	2019	Utrzymanie wód rzeki Kanał Puznowski w km 3+536-15+286.	64714,85
2		Utrzymanie wód rzeki Rydnia w km 0+000-14+880.	57203,12
3		Wielokrotna rozbiórka tam bobrowych na ciekach: Kanał Puznowski, Kanał Parysowski	Projekt o wartości 44280,00 (brak wyszczególnienia dot. Powiatu)
4		Utrzymanie rzeki Śliz 0+000-5+500	60 007,52

4.1.7. Gospodarka wodno-ściekowa

Charakterystykę zaopatrzenia w wodę w gminach powiatu sporządzono na podstawie danych udostępnionych przez gminy oraz GUS. Informacje zawierają dane dotyczące długość sieci wodociągowej, ilość przyłączy oraz informacje o ujęciach wód na terenie gmin wraz ze średnim przepływem dobowym.

W 2018 roku ogólne zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w powiecie wyniosło 90,8 m³. Największe zużycie odnotowano w gminach: Trojanów oraz Wilga – ponad 350 m³/1 mieszkańca. W roku 2018 z terenu powiatu garwolińskiego odprowadzono siecią kanalizacyjną 1 740,7 dm³ ścieków bytowych. Z sieci

kanalizacyjnej korzystało 48 905 osób (stan na rok 2018). Największa ilość ścieków odprowadzonych w ciągu roku odnotowano w Mieście Garwolin, najmniej zaś w gminie Parysów.

Prowadzenie działań kontrolnych m.in. w zakresie weryfikacji pozwoleń wodno prawnych, dokumentacji stwierdzających korzystanie ze środowiska zgodne z pozwoleniem

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w przypadku konieczności przeprowadzenia kontroli przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie. W latach 2018-2019 nie przeprowadzono kontroli.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019 w miarę potrzeb i możliwości finansowych. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków prowadzona była w ramach środków własnych właścicieli nieruchomości.

W gminie Trojanów poniesiono koszty budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w roku 2018 w wysokości 683 362,31 zł, zaś w 2019 roku 39 360,00 zł. W 2018 roku wybudowano 39 oczyszczalni przydomowych oraz 1 oczyszczalnię kontenerową dla osiedla mieszkaniowego „Podeblocie”.

Budowa, rozbudowa i remonty kanalizacji gminnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018-2019	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic Malinowej i Kwiatowej w Łaskarzewie o długości 303,5 m. – Miasto Łaskarzew	242 209,41
1	2018	Wybudowano 10 592,60 mb sieci kanalizacyjnej, 115 szt. Przyłączy kanalizacyjnych o długości 3 922,17 mb, 6 kpl. Przepompowni ścieków. – Gmina Borowie	13 353 742,92
2		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami. W m. Łętów wybudowano 1 454,57 mb sieci kanalizacyjnej, 53 przyłącza o długości 1 308,60 mb i 2 przepompownie ścieków. W miejscowościach Filipków, Brzuskowola, Gościewicz w 2018 r. wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 6 307,30 mb i 1 przepompownie ścieków – Gmina Borowie	4 701 000,00
3		Rozbudowa kanalizacji 450 mb – Gmina	831 626,76

		Górzno	
4		Wybudowane i oddane do użytku 671,5 mb. Sieci kanalizacyjnej w miejscowości Lucin. – Gmina Garwolin	5 721 500,00 (w tym 4 439 600,00 WFOŚiGW)
5		Budowa sieci kanalizacyjnej do Osiedla Jednostki Wojskowej o długości 1075 mb – Gmina Pilawa	784 469,01
6		Budowa kanalizacji deszczowej w ramach budowy dróg gminnych m.in. ul. Miodowa (375 mb) – Gmina Pilawa	W ramach budowy drogi gminnej (567 666,44)
7		Budowa sieci kanalizacyjnej o długości 122,50 mb– Gmina Pilawa	190 502,48 (koszt budowy wraz z siecią kanalizacyjną)
8		Budowa kanalizacji na ul. Poprzecznej w Sobolewie. Przyłącza - 24 szt. Budowa kanalizacji na ul. W Sobolewie W związku z przebudową ulicy Wiosennej wykonano przyłącza do granicy działki z pasem drogowym 60 m przyłączy kanalizacyjnej – Gmina Sobolew	b.d.
9		Wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej o długości 602 mb w ul. Ogrodowej w m. Żelechów wraz z 25 przyłączami kanalizacyjnymi	336 897,35
10		Wybudowanie 1,1 km kanalizacji sanitarnej – Miasto Garwolin	3 223 000,00
11		Remont przepompowni ścieków na ul. Słonecznej w mieście Łaskarzew – Miasto Łaskarzew	288 391,25 (w tym 230 020,00 środki budżetu państwa)
1	2019	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Jażwiny. Wybudowano 3 695,75 mb, 70szt. Przyłączy o długości 3 061,82. Gmina Borowie	2 920 000,00
2		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Gózd. Wybudowano 2 228 mb, 24 przyłącza o długości 0,700 mb. Gmina Borowie	Niefinansowane w 2019 r.
3		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Laliny i częściowo w m. Iwowe. Gmina Borowie	3 000 000,00
4		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Maciejowice – Etap V – Gmina Maciejowice	194 340,00 zł
5		Wybudowanie i oddanie do użytku 5.535,00 mb. Sieci kanalizacyjnej w miejscowości Unin-Kolonia. W miejscowościach Sulbiny, Ruda Talubska i Górki jest w trakcie realizacji budowa sieci kanalizacji sanitarnej.– Gmina Garwolin	11 456 400,00 (w tym 4 000 000,00 z WFOŚiGW)

6		Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami- ul. Leśna” – Gmina Sobolew	159 100,00
7		Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w ulicy Nadrzeczna w Wildzie - Gmina Wilga	209 870,00
8		Wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej o długości 196,5 mb w ul. Pałacowej w m. Żelechów wraz z 4 przyłączami kanalizacyjnymi	212 000,00
9		Zakup urządzenia do ciśnieniowego czyszczenia i drenażu kanalizacji na przyczepie (tzw. WUKO) celem doposażenia oczyszczalni ścieków w Nowym Pilczynie. Koszt zakupu – Gmina Łaskarzew	59 409,00

Budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni gminnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018-2019	Budowa nowej oczyszczalni ścieków w Górznie 200m³/d i likwidacja starej – Gmina Górzno	5 609 373,25
2		Pozyskiwanie dokumentacji na nową oczyszczalnię ścieków w m. Dabrowa – Gmina Łaskarzew	b.d.
1	2018	Wybudowanie oczyszczalni ścieków w Rudzie Talubskiej, o przepustowości 230 m³/d, która będzie odbierać ścieki z miejscowości: Sulbiny, Ruda Talubska i Górki – Gmina Garwolin	3 278 500,00 (w tym 1 900 000,00 z WFOŚiGW)
2		Budowa nowej kontenerowej oczyszczalni ścieków - Gmina Trojanów	377 238,93
3		Modernizacja oczyszczalni ścieków – Miasto Garwolin	12 450 000,00
1	2019	Budowa nowej kontenerowej oczyszczalni ścieków - Gmina Trojanów	92 062,27

Budowa, rozbudowa lub modernizacja wodociągów gminnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018- 2019

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2018	Wybudowanie łącznie 1,53 km sieci	316 700,00

		wodociągowej – Gmina Garwolin	
2		Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami domowymi dla miejscowości położonych w północnej części Gminy Maciejowice – etap II - Gmina Maciejowice	4 776 994,45 zł
3		Budowa sieci wodociągowej o długości 333,50 mb– Gmina Pilawa	190 502,48 (koszt budowy wraz z siecią kanalizacyjną)
4		Budowa wodociągu w Pilawie o długości 500 mb– Gmina Pilawa	67 700,00
5		Budowa sieci wodociągowa w miejscowości Godzisz. Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Sobolewie na ul. Wiosennej, ul. Poprzecznej i ul. Kownackiej Budowa wodociągu na ul. Kardynała Wyszyńskiego w Sobolewie - Gmina Sobolew	b.d
6		Budowa 1,15 km sieci wodociągowej oraz 13 nowych przyłączy - Gmina Trojanów	171 491,93
7		Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nowy Żabieniec o długości 55,5 m - Gmina Wilga	17 236,00
8		Wykonanie sieci wodociągowej o długości 881,5 mb w m. Huta Żelechowska – Gmina Żelechów	12 000,00
9		Wykonanie sieci wodociągowej o długości 472 mb w ul. Ogrodowej w m. Żelechów wraz z 16 przyłączami wodociągowymi – Gmina Żelechów	132 505,71
10		Wykonanie dokumentacji projektowo – budowlanej na zadanie inwestycyjne pn.: „Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie m. Wola Rowska, gmina Łaskarzew” obejmującej projekt budowlany dot. sieci wodociągowej o dł. Ok. 780 m, w kierunku m. Polesie Rowski. Opracowany projekt budowlany przebudowy i modernizacji stacji wodociągowej w Dąbrowie. – Gmina Łaskarzew	42 088,66
1	2019	Budowa gminnej sieci wodociągowej w m. Borowie ul Wspólna o 200 mb i przyłącza 25 mb. – Gmina Borowie	51 660,00
2		Wykonanie przyłączy wodociągowej o świetlicy wiejskiej w m. Stara Brzuza – Gmina Borowie	4 350,00
3		Wybudowanie łącznie 0,47 km sieci	236 300,00

		wodociągowej – Gmina Garwolin	
4		– projekt i budowa sieci wodociągowej ul. Poprzecznej - 39175,50 zł – projekty budowlane na wykonanie dodatkowej sieci wodociągowej(m. Chotynia, ul. Leszczynowa, Dębowa i Kownacka) oraz sieci kanalizacyjnej (ul. Leśna) – budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami (ul. Dębowa i Leszczynowa) – 184 500,00 zł – budowa sieci wodociągowej w Ostrożeniu Drugim – 20000 zł – budowa studni głębinowej w Krępie - 15000 zł - Gmina Sobolew	194 100,21
5		Budowa 1,6 km sieci wodociągowej oraz 14 nowych przyłączy - Gmina Trojanów	260 283,46
6		Wykonanie sieci wodociągowej o długości 201 mb w ul. Pałacowej w m. Żelechów wraz z 4 przyłączami wodociagowymi – Gmina Żelechów	99 999,60

Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych

Realizacja zadania:

Zadanie ciągle wykonywane przez jednostki gminne.

Kontrola właścicieli nieruchomości w zakresie usuwania nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych

Realizacja zadania:

Zadanie ciągle. Jednak szeroki zakres działań i zadań zleconych Urzędowi Gminy oraz ograniczony zasób kadrowy powoduje niewielkie ilości kontroli właścicieli nieruchomości w ww. zakresie.

W gminie Żelechów wykonano w roku 2018 - 59 kontroli, zaś w 2019 roku- 40 kontroli.

Na bieżąco prowadzona jest kontrola rowów melioracyjnych, wałów koryta rzeki Wilgi, skarp zbiorników przeciwpowodziowych przez Miasto Garwolin.

W Mieście Łaskarzew w roku 2018 przeprowadzono postępowanie administracyjne w sprawie sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, zaś w roku 2019, wezwano do dostarczenia umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalnością w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz dowodów płacenia za takie usługi.

Konserwacja urządzeń melioracyjnych

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane w latach 2018 – 2019 przez spółki wodne zrzeszone w Rejonowym Związku Spółek Wodnych w Garwolinie.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.
Powierzchnia gruntów zdrenowanych	17 955 ha	
Długość rowów melioracyjnych	729 171 km	
Powierzchnia gruntów zmeliorowanych	3902,05 ha	3902,53 ha
Długość wykonanych konserwacji rowów melioracyjnych	181 800 km	133 026 km
Liczba awarii wymagająca drenowania rowów	204	516

Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki wodno- ściekowej

Realizacja zadania:

Zadania zrealizowano w latach 2018-2019.

Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Tadeusza Kościuszki w Sobolewie:

- edukacja ekologiczna przeprowadzona w ramach zajęć lekcyjnych w formie pogadanek, wykładu, pracy z tekstem źródłowym, wykorzystania prezentacji własnych, multimedialnych materiałów edukacyjnych np. filmów, podejmowane działania obejmowały zagadnienia związane z ochroną powietrza, gleby i zasobów wodnych, gospodarowanie odpadami, ochrona bioróżnorodności;
- przeprowadzono etap szkolny Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.

wspierano edukację z zakresu:

- gospodarki wodno- ściekowej:
 - edukacja w ramach lekcji "biologii".

Zespół Szkół nr 1 im. Bohaterów Westerplatte w Garwolinie:

- edukacja ekologiczna w zakresie ochrony przyrody jest realizowana w ramach lekcji biologii we wszystkich klasach pierwszych liceum i technikum, które realizują starą podstawę programową;
- zorganizowano konkurs wiedzy o Marii Skłodowskiej-Curie z elementami ochrony środowiska;
- zorganizowano Konkurs z zakresu wiedzy o ochronie środowiska.

wspierano edukację z zakresu:

- gospodarki wodno- ściekowej:
 - opracowano gazetkę ścienną na korytarzu, przygotowanie i wygłoszenie referatu w kl 2,3 LO.

Źródła finansowania -nagrody dofinansowane przez Radę Rodziców.

4.1.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie powiatu, jednym ze źródeł promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej. Zlokalizowane są zarówno na terenie każdej z gmin jak i w ich otoczeniu. Instalacje te emitują niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, generowane przez anteny stacji w czasie jej pracy, a ich moc promieniowania izotropowa jest różna w zależności od wielkości bazowej. Pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach. Ponadto źródłem pól elektromagnetycznych są linie energetyczne i urządzenia elektromagnetyczne. Postęp cywilizacyjny będzie stale powodował wzrost oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko. W związku z tym wzrośnie poziom tła promieniowania elektromagnetycznego, jak i zwiększy się liczba i powierzchnia obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Z udostępnionych danych GIOŚ, w latach 2018-2019 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla pól elektromagnetycznych (PEM) wyznaczono 10 punktów pomiarowych na obszarze powiatu garwolińskiego. Nie odnotowano przekroczeń promieniowania elektromagnetycznego w żadnym z punktów.

Edukacja ekologiczna w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie zrealizowano w okresie sprawozdawczym w następującej jednostce oświatowej: <u>I Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Garwolinie:</u> Organizacja akcji Noc Biologów na Uniwersytecie Warszawskim - podczas wyjazdu nauczyciele brali udział w warsztatach dotyczących Bezprzewodowych czujników PASCO.
Aktualizacja informacji o źródłach promieniowania elektromagnetycznego
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ. Na terenie powiatu zlokalizowanych jest 85 stacji bazowych telefonii komórkowej.
Pomiary poziomu pól elektromagnetycznych
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane przez WIOŚ. W roku 2018 operatorzy ze względu na zmiany w stacjach w 55 przypadkach, wykonali pomiary pól elektromagnetycznych w środowisku. Badania wykonuje się co 3 lata w punktach pomiarowych: - Garwolin, ul. Olimpijska 6 - Maciejowic, ul. Rynek - Pilawa, Aleja Wyzwolenia 103 - Trojanów nr 62

- Żelechów, ul. Długa 126 - Maciejowice ul. Polna 77 (Oblin) - Miastków Kościelny (Oziemkówka) - Pilawa (Puznówka) - Borowie (Wilchta) - Trojanów (Wola Życka) Brak przekroczeń w powyższych punktach wartości dopuszczalnej natężenia składowej elektrycznej pola w latach 2018-2019.
Nadzór nad źródłami emisji pól elektromagnetycznych
<i>Realizacja zadania:</i>
Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ.

4.1.9. Eksploatacja kopalin

Powierzchnia ziemi to jeden z bardziej zagrożonych antropopresją elementów środowiska. Degradacja może obejmować przekształcenia mechaniczne i chemiczne gleby oraz przekształcenia obiektów, które ją pokrywają (np. lasów). Jest to proces stopniowego zmniejszania się jej zdolności do pełnienia naturalnych funkcji. Degradacja powierzchni ziemi może być wynikiem pogorszenia się warunków przyrodniczych, zmian środowiska, prowadzenia działalności przemysłowej, wadliwej działalności rolniczej, nieodpowiedniej eksploatacji zasobów naturalnych lub awarii urządzeń infrastruktury technicznej.

Na terenie Powiatu znajdują się złoża kopalin m.in. kruszywa naturalnego, surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz gaz ziemny. Dodatkowo zarejestrowanych jest 31 obszarów górniczych o statusie - aktywne.

Wydawanie koncesji na wydobycie surowców i kontrola ich przestrzegania			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie realizowane na bieżąco przez Starostę. W roku 2018 wydano 1 zezwolenie dla złoża „UNIN1”, zaś w 2019 roku – 2 zezwolenia dla złóż „CHOINY” i „WOLA STAROGARDZKA”. Nie poniesiono kosztów wynikających z kontroli ich przestrzegania.			
Kontynuacja inwentaryzacji terenów zdegradowanych i wymagających rekultywacji			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W roku 2019 zrehabilitowano 14,15 ha gruntów			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł]
1	2019	Zakończenie rekultywacji w działkach nr 557 i 558 położonych w miejscowości Trojanów gmina	-

		Trojanów (obszar poeksploatacyjny złoża kruszywa naturalnego TROJANÓW II - zobowiązany do wykonania prac: Budimex S.A., ul. Stawki 40, 01-040 Warszawa – łączna powierzchnia zrehabilitowana 9,02 ha - Gmina Trojanów	
2		Rehabilitacja w działkach nr 39/3 i 40/3 położonych w miejscowości Józefów gmina Górzno - zobowiązany do wykonania prac MOSTEL Sp. z o.o. ul. Roosevelta 2A; 66-440 Skwierzyna – łączna powierzchnia zrehabilitowana - 4,00 ha – Gmina Górzno	-
3		Zakończenie prac rehabilitacyjnych w działkach nr 1699/2 i 1700/2 w miejscowości Unin gmina Górzno (obszar poeksploatacyjny złoża UNIN), zobowiązany do wykonania prac - Tomasz Płatek zam. Unin 101; 08-404 Górzno - łączna powierzchnia zrehabilitowana - 1,13 ha – Gmina Górzno, wieś Unin	-
Eliminacja nielegalnego poboru kopalin			
<i>Realizacja zadania:</i>			
W latach 2018 – 2019 Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie otrzymał trzy informacje o nielegalnej eksploatacji kruszywa naturalnego w powiecie garwolińskim. W dwóch przypadkach, po wstępnych oględzinach działek, nie potwierdził się fakt nielegalnego wydobywania kopalin, brak było podstaw do wszczęcia postępowania. W jednym przypadku Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie przeprowadził postępowanie administracyjne, w wyniku, którego wydał decyzję ustalającą opłatę podwyższoną za wydobycie w roku 2019 piasku z terenu działki ewidencyjnej położonej w MS Kruszówka, gm. Miastków Kościelny, z naruszeniem wymagań określonych w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2019 r. poz. 868 z późn. zm.)			

4.1.10. Gleby

Gleby narażone są na degradację poprzez działalność związaną z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej oraz prowadzonej eksploatacji kopalin. Degradacja a podłoże zarówno fizyczne jak i chemiczne. Stan i jakość gleb uzależnione są od oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych.

Obszary najbardziej podatne na degradację gleb w obszarze powiatu to głównie obszary użytkowane rolniczo, zajmowane pod zabudowę, odcinki dróg o dużym natężeniu, obszary położone w sąsiedztwie stacji paliw. Najmniejszą odporność na chemiczne czynniki wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe – gleby bielcowe.

Największą degradację gleb powoduje użytkowanie gruntów rolniczo. Powoduje nadmierne przedostawanie się do gleby związków azotu, potasu, fosforu, a tym samym transportowane są do wód powodując eutrofizację. Stosowanie nawozów naturalnych i mineralnych doprowadza do strat w środowisku. Biorąc pod uwagę rolniczy charakter powiatu i liczne gospodarstwa rolne, należy uznać za właściwe, używanie nawozów organicznych, pochodzących z gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą. Erozja najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem, uprawą oraz likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych.

Ponadto wielkie szkody w glebie wyrządzają: składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych (np. w lasach, zagłębieniach terenowych, przy drogach), wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do środowiska, nieszczelne szamba.

Prowadzenie prac geodezyjno – urzędniowych na potrzeby rolnictwa – zmian klasyfikacji gruntów, scalanie gruntów

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco.

Wprowadzanie Zasad Wzajemnej Zgodności

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane ciągle przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Działania ARiMR to szeroko pojęta pomoc rolnikom i wspieranie działalności rolniczej, przy czym "Wprowadzenie Zasad Wzajemnej Zgodności" to pojęcie bardzo ogólne o szerokim zakresie. Wymogi wzajemnej zgodności (ang. cross-compliance) to zbiór podstawowych reguł dotyczących zdrowia publicznego, zdrowia roślin oraz zdrowia i dobrostanu zwierząt, których to rolnicy muszą przestrzegać, m.in., aby otrzymać wsparcie. Zależność udzielenia wsparcia rolnikom od przestrzegania tych reguł nazywane jest zasadą wzajemnej zgodności. Wprowadzenie zasad wzajemnej zgodności (wymogi podstawowe w zakresie zarządzania oraz normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska) nie jest, więc konkretnym działaniem/programem. W myśl tej zasady rolnicy mogą starać się o szereg dofinansowań, np. płatności bezpośrednich, płatności z tytułu działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Opisanych wymogów wzajemnej zgodności może, więc dotyczyć wiele kwestii związanych z ewentualnymi wydatkami, np. na szkolenia dla rolników, na kontrole sprawdzające przestrzeganie wymogów CC, pomniejszych płatności z tytułu nieprzestrzegania tych wymogów. Mazowiecki Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w latach 2018-2019 nie przeprowadzał szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego dla rolników z powiatu garwolińskiego.

Rekultywacja gleb zanieczyszczonych

Realizacja zadania:

Brak gleb zanieczyszczonych i wymagających rekultywacji na terenie Powiatu.

Stopień realizacji:

zadanie niezrealizowane
zadanie zrealizowane
zadanie w trakcie
zadanie realizowane stale

Niniejszy raport sporządzono dla Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Garwolińskiego na lata 2016-2019 z perspektywą na 2020-2023". Ogółem harmonogram realizacji przedsięwzięć uwzględnia lata 2016-2019. Harmonogram obejmuje realizację 86 działań z zakresu wszystkich kierunków tj.: ochrona przyrody i krajobrazu, zarządzanie środowiskiem, ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przed hałasem, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, ochrona powierzchni ziemi, edukacja ekologiczna oraz gospodarka odpadami. Obejmują one zarówno zadania własne (24 zadania) jak i monitorowane (62 zadania). Część z nich powielala się w obu podziałach, w związku, z czym np. zadanie dotyczące „Remontów, przebudowy, modernizacji dróg powiatowych i infrastruktury drogowej” zawarte w obszarze „powietrza atmosferycznego” są tożsame z „remontem dróg powiatowych” w obszarze „hałas”.

Działania, które obejmuje sprawozdanie, były wykonywane m.in. przez: jednostki samorządowe z terenu powiatu, Zarządy Dróg, Nadleśnictwa, Agencję Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa, Wody Polskie RZGW w Warszawie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz takie jednostki jak Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad oraz Polskie Linie Kolejowe.

Największa ilość prowadzonych przedsięwzięć dotyczyła działań w ramach obszaru dotyczącego „Powietrza atmosferycznego”, „Hałasu”, „Awarii i klęsk żywiołowych” oraz „Gospodarki wodno-ściekowej”. W ramach powyższej ochrony prowadzono działania zmierzające do poprawy jakości powietrza oraz obniżenia hałasu, efektywności energetycznej budynków poddając je termomodernizacji, doposażenia OSP a także edukacji z powyższych zakresów ochrony środowiska. Przeprowadzono szereg inwestycji zarówno drogowych, kolejowych jak i mniejszych dotyczących budowy i remontów kanalizacji i wodociągów. Właściwy stan dróg jest podstawą do zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa i komfortu życia. Ważne jest to również z punktu widzenia atrakcyjności gospodarczej, turystycznej, inwestycyjnej jak i konkurencyjnej powiatu garwolińskiego wobec innych regionów. Konsekwentna modernizacja infrastruktury drogowej jak wskazują na to Władze Powiatu jest *jednym z priorytetów polityki inwestycyjnej zarządu*. Dodatkowo stworzono ścieżki edukacyjno – przyrodnicze i prowadzono wiele akcji edukacyjnych jak np. Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi czy inne konkursy ekologiczne.

Inwestycje wskazane w niniejszym raporcie, bez wątpienia przyczyniły się do poprawy jakości środowiska a także do poprawy życia lokalnej społeczności. Pozwolą one na kontynuację wskazanych kierunków rozwojowych powiatu.

5. Stan środowiska i monitoring skutków realizacji Programu

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Kierownictwo posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegła spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Organ wykonawczy Powiatu w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza Powiatowy Program Ochrony Środowiska. Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność Powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Staroście, który składa Radzie Powiatu Garwolińskiego raporty z wykonania programu.

W obowiązującym w latach sprawozdawczych 2018-2019 Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu dla części parametrów zostały określone skwantyfikowane wskaźniki postępów i skutków realizacji ww. programu. Porównanie kolumn z poszczególnymi wskaźnikami ułatwia raportowanie tendencji w zmianach poszczególnych wskaźników (poza opisowym przedstawieniem realizacji zadań Programu zawartym w rozdziale 4). Poniższe dane zebrano z Głównego Urzędu Statystycznego oraz z Urzędów Gmin i innych Podmiotów posiadających informacje o wskaźnikach.

Lp.	Wskaźnik	2018	2019	Źródło
1	Długość sieci wodociągowej [km]	1 487,00	1 524,1	GUS
2	Połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	25 150,00	25 762	GUS
3	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	95 029	95 486	GUS
4	Zużycie wody w gospodarstwach domowych [dam ³]	3400,58	3302,12	Obliczone w oparciu o dwa wskaźniki GUS: 1. Liczba mieszkańców powiatu 2. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem [m ³]

Lp.	Wskaźnik	2018	2019	Źródło
5	Zużycie wody w przemyśle [dam ³]	874	840	GUS
6	Zużycie wody w rolnictwie i leśnictwie [dam ³]	4 670	3 810	GUS
7	Zużycie wody na 1 mieszkańca [m ³ /rok]	90,8	81,8	GUS
8	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	426,9	457,4	GUS
9	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	0,28	0,30	Wyliczenia na podstawie wskaźników GUS
10	Połączenia sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	10 800	11 651	GUS
11	Ścieki bytowe odprowadzane kanalizacją [dam ³]	1 740,7	1 847,6	GUS
12	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	48 905	53 646	GUS (2018) / Ankietyzacja Gmin (2019)
13	Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzana do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca [m ³]	6,25	5,21	Obliczone w oparciu o dwa wskaźniki GUS: 1. Liczba mieszkańców powiatu 2. Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzana do wód lub do ziemi [dam ³]
14	Przepustowość oczyszczalni ogółem (komunalne i przemysłowe) [m ³ /dobę]	17 390	17 480	GUS
15	Ścieki oczyszczone komunalne [dam ³]	2 112	2114	GUS
16	Ścieki oczyszczone przemysłowe [dam ³]	614	512	GUS
17	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie [osoba]	52 154	54 195	GUS
18	Oczyszczalnie przydomowe [sztuki]	1 236	1 249	GUS (2018) / Ankietyzacja Gminy (2019)
19	Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza (gazy) [Mg/rok]	29 083	16 716	GUS
20	Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza (pyły) [Mg/rok]	26	29	GUS
21	Zanieczyszczenia powietrza zatrzymane lub zneutralizowane [Mg]	Pyłowe - 109 Gazowe -2	Pyłowe - 121 Gazowe -2	GUS
22	Długość sieci gazowej rozdzielczej [km]	502,499	524,9	GUS (2018) / PSG (2019)
23	Czynne połączenie sieci gazowej do budynków mieszkalnych [gosp. mieszk.]	8 148,00	8439	
24	Odbiorcy gazu z sieci [gosp. dom]	13 408,00	Nie udostępniono danych ze względu	
25	Ludność korzystająca z sieci	40 528		

Lp.	Wskaźnik	2018	2019	Źródło
	gazowej [osoba]		na tajemnicę handlowa przedsiębiorstwa PSG Sp. z o.o. (pismo z dnia 23.07.2020 r. znak PSGWA.RODZ.422.5 50.18)	
26	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkanie gazem [gosp. dom.]	8 275		
27	Zużycie gazu z sieci [MWh]	119 076,3		
28	Zużycie gazu z sieci na jednego mieszkańca [kWh]	1 092,3		
29	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [MWh]	97 008,5		
30	Kubatura budynków ogrzewanych centralnie [dam ³]	2 206,6		
31	Długość sieci ciepłej przesyłowej [km]	7,4		
32	Wskaźnik lesistości [%]	30,78	30,78	Wyliczone na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego
33	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha]	47 224,93	47 225,08	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
34	Powierzchnia rezerwatów przyrody [ha]	112,07	112,07	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
35	Pomniki przyrody [szt.]	98	94	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
36	Masa odpadów komunalnych zmieszanych [Mg]	8 826,89	10 004,04	GUS
37	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem [Mg]	15 733,01	17 661,00	GUS
38	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie (papier, plastik, szkło) [Mg]	6 906,12	7 656,96	GUS
39	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych [Mg]	482	706,25	GUS

6. Ocena stopnia rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami a ich wykonaniem, weryfikacja przyjętych zadań, ocena wykonania.

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami obowiązującej wówczas Polityki Ekologicznej Państwa. Stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel Powiatu. Stanowi to niekiedy bardzo trudne zadanie, z jednej strony wobec skromności dyspozycyjnych środków na ochronę środowiska, a z drugiej strony ogrom potrzeb bieżących mieszkańców powiatu. Realizacja przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, zarówno natury finansowej (trudności w pozyskiwaniu środków finansowych) jak i innej natury, np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne). Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądane przez ogół mieszkańców powiatu kierunki – np. poprawę stanu powietrza atmosferycznego, rozwój sieci wodno – kanalizacyjnej, zmniejszenie uciążliwości hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska zadania należy zauważyć:

- zrealizowane zostały (bądź są, co rocznie na bieżąco realizowane) najważniejsze zadania w zakresie ochrony powietrza, urządzenia zagospodarowania i utrzymania terenów zielonych, ochrony powierzchni ziemi, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, edukacji ekologicznej, ochrony przyrody,
- powodem braku realizacji niektórych zadań są zwłaszcza:
 - brak wystarczających środków finansowych (w tym wsparcia środków unijnych) na realizację niektórych zadań,
 - zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie powiatu,
 - bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie powiatu.

Poniżej zestawienie wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska

Tabela 12. Zestawienie wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska.

Lp.	Gmina	2018	2019
1	Borowie	1 542 594,99	1 311 508,68
2	Maciejowice	1 317 424,00	1 2154 614,00
3	Garwolin	11 564 644,64	11 387 837,97
4	Pilawa	7 632 503	4 051 518,82
5	Trojanów	1 323 609,99	1430 850,93
6	Wilga	577 942,00	1 037 141,00
7	Żelechów	1 582 779,05	2 404 778,29
8	Łaskarzew	735 212,22	1 422 894,13
9	M. Garwolin	5 295 302,89	5 396 980,17
10	M. Łaskarzew	1 687 395,46	1 771 635,31
11	Parysów	942 820,01	994 305,23
12	Miastków Kościelny	Brak danych	Brak danych
13	Sobolew	Brak danych	Brak danych
14	Górzno	Brak danych	Brak danych

Źródło: Dane z Gmin Powiatu Garwolińskiego.

7. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Garwolińskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie. Fundamentalnym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie powiatowym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają tak samorząd powiatu, jak i samorządy gminne oraz inne podmioty gospodarcze. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd powiatowy wpływa na możliwości bezpośredniej i często pośredniej ochrony środowiska na terenie powiatu, gdzie część kompetencji spoczywa na barkach gmin.

Łącznie w raporcie przedstawiono stopień realizacji 84 zadań z 10 obszarów interwencji. Największa liczba zadań dotyczyła „powietrza atmosferycznego” (17 zadań) oraz „zasobów przyrodniczych” (15 zadań). Najwięcej zadań zrealizowanych dotyczyło strefy ochrony jakości powietrza oraz ochrony przed awariami i klęskami żywiołowymi (odpowiednio po 7 zadań zrealizowanych). Jednak znaczna część wszystkich działań jest wykonywana ciągle, jak w przypadku np. gospodarki odpadami bądź corocznie jak np. kontrole czy monitoringi wykonywane przez Starostę bądź Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Nie zrealizowano w latach 2018-2019 niewiele ponad 15% całości Programu. Dotyczyło to m.in. zadań z zakresu „budowy biogazowni”, „budowy elektrowni wiatrowych”, „odnowienia lasów zniszczonych na skutek klęsk żywiołowych”, czyli zadań, które są zależne również od stanu środowiska oraz warunków atmosferycznych. Jednak są również niezrealizowane zadania ważne z punktów widzenia ochrony środowiska, jak np.: „budowa instalacji fotowoltaicznej i pomp ciepła w obiektach oświatowych Powiatu” bądź „wymiana oświetlenia na energooszczędne w obiektach oświatowych Powiatu”. Nie wykonano także szczegółowo wskazanych w raportowanym POŚ, zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej.

Pomimo to, aż 85% zadań wskazanych z Programie Ochrony Środowiska opracowanym na lata 2016-2019, zostało zrealizowanych. Do najważniejszych zadań można zaliczyć:

- budowę i remonty dróg,
- budowę i modernizację sieci wodociągowo – kanalizacyjnych,
- termomodernizacja budynków,
- urządzenie, zagospodarowanie i utrzymanie terenów zieleni,
- ograniczenie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg,
- działania z zakresu OZE,
- propagowanie ruchu rowerowego i budowa ścieżek edukacyjnych, przyrodniczych i rowerowych,
- edukację ekologiczną,

- doposażenie Straży Pożarnej na rzecz walki z klęskami żywiołowymi i awariami
- rewitalizacja zabytkowych parków,
- prowadzenie stałego nadzoru nad lasami prywatnymi,
- wspieranie właścicieli lasów po przez wypłacanie ekwiwalentu za zalesianie,
- wspieranie i organizowane imprez masowych za rzecz ochrony środowiska jak np. Sprzątanie Świata,
- realizację Programów Usuwania Wyrobów Azbestowych
- odpowiednia obsługa i utrzymanie systemów gospodarowania odpadami a także
- eliminacja nielegalnego poboru kopalin.

Biorąc pod uwagę wskaźniki, które w sposób statystyczny, czyli prosty i przejrzysty, opisują stopień realizacji zadań wpisanych do Programu Ochrony Środowiska, należy zwrócić uwagę, iż w ciągu dwóch lat zwiększyła się długość infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Wzrosła również liczba wybudowanych oczyszczalni przydomowych. Dodatkowo obniżył się wskaźnik emisji zanieczyszczeń do powietrza o ponad 42% w zaledwie dwa lata.

Przy opracowywaniu kolejnej aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu należy zwrócić uwagę na wskaźniki, które są możliwe do uwzględnienia. Ze względu na tajemnicę handlową nie ma możliwości otrzymania danych od Podmiotu odpowiedzialnego za dostarczenie energii gazowej na terenie Powiatu – odbiorcy gazu z sieci, ludność korzystająca z sieci gazowej, odbiorcy gazu ogrzewający mieszkanie gazem, zużycie gazu z sieci, zużycie gazu z sieci na jednego mieszkańca, zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań oraz kubatura budynków ogrzewanych centralnie a także długość sieci ciepłej przesyłowej. Do sprawozdania należy wybierać wskaźniki które są miarodajne, ogólnodostępne bądź w posiadaniu Podmiotów.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż zadania nie zrealizowane dotyczą głównie inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii, zwiększeniem powierzchni leśnych oraz ochroną przeciwpowodziową na terenie Powiatu. Zadania z tego zakresu powinny zostać przeanalizowane, w celu rozwinięcia bądź kontynuowania w kolejnych latach w razie potrzeb Powiatu.

Podsumowując dwuletni okres obowiązywania Programu należy zauważyć, iż prawie wszystkie zadania zostały zrealizowane bądź są realizowane co roku.

Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu garwolińskiego w latach 2018-2019.....	6
Tabela 2. Liczba ludności ogółem w powiecie garwolińskim w latach 2017-2019.....	7
Tabela 3. Liczba ludności w podziale na wiek w powiecie garwolińskim w latach 2017 - 2019.....	8
Tabela 4. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności	9
Tabela 5. Bezrobocie w powiecie garwolińskim w latach 2017-2019	9
Tabela 6. Wykorzystanie gruntów w obrębie powiatu garwolińskiego	11
Tabela 8. Sieć ciepła w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018.....	14
Tabela 9. Liczba odbiorców gazu w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018.....	14
Tabela 10. Sieć gazowa w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018.....	15
Tabela 11. Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w powiecie garwolińskim w latach 2017-2018	16
Tabela 12. Ocena jakości powietrza na terenie powiatu w latach 2018-2019	17
Tabela 13. Zestawienie wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska.....	88

Spis map

Mapa 1. Położenie powiatu garwolińskiego na tle województwa oraz w podziale na gminy	6
Mapa 2. Obszar powiatu garwolińskiego w podziale na mezoregiony.....	10
Mapa 3. Rozmieszczenie powierzchni leśnych należących do Lasów Państwowych w 2019 r.....	13

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności według płci w powiecie garwolińskim w latach 2017-2019.....	8
Wykres 2. Liczba zarejestrowanych pojazdów na terenie powiatu w roku 2018.	46